

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder
Helmond

JAARVERSLAG

2017

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder
Montgolfierstraat 71
5703 EB Helmond

INHOUDSOPGAVE

A	BESTUURSVERSLAG	PAGINA
	Bestuursverslag	1
	Financiële positie	44
	Resultaat	45
	Kengetallen	46
B	JAARREKENING	
B1	Grondslagen voor de jaarrekening	47
B2	Balans per 31 december 2017	50
B3	Staat van baten en lasten 2017	52
B4	Kasstroomoverzicht 2017	53
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	
1.2	Materiële vaste activa	54
1.5	Vorderingen	55
1.7	Liquide middelen	55
2.1	Eigen vermogen	56
2.2	Voorzieningen	56
2.4	Kortlopende schulden	57
	Model G: verantwoording subsidies OCW	58
	Gebeurtenissen na balansdatum	59
B6	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	60
B8	Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	
3.1	(Rijks)bijdragen OCW	61
3.2	Overige overheidsbijdragen	61
3.5	Overige baten	61
4.1	Personele lasten	62
4.2	Afschrijvingslasten	62
4.3	Huisvestingslasten	63
4.4	Overige instellingslasten	63
4.4	Leermiddelen	63
5	Financiële baten en lasten	64
	WNT	65
	(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten	66
	Overzicht verbonden partijen	67
C	OVERIGE GEGEVENS	
C1	Controleverklaring	68
	BIJLAGE(N)	
D1	Gegevens over de rechtspersoon	72

Bestuursverslag 2017

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Algemeen beeld	4
3. Onderwijskundige verantwoording	5
3.1 Algemeen beeld	5
3.2 Opbrengsten.....	7
3.3 Leerlingen en onderwijsondersteuning	10
3.4 Werken aan inhoud	11
4. Personeel	16
4.1 Algemeen beeld	16
4.2 Personeel en organisatie	17
4.3 Verzuim	20
4.4 Toekomstige ontwikkelingen	22
5. Financiën	23
5.1 Exploitatie.....	23
5.2 Balans	28
5.3 Kengetallen.....	29
6. Continuïteitsparagraaf	35
6.1 Gegevens set / toekomstige ontwikkeling	35
6.2 Balansprognose t/m 2021 en ontwikkeling kengetallen	37
6.3 Risicobeheersing	38
7. Relevante ontwikkelingen	41
7.1 Passend Onderwijs	41
7.2 Huisvesting	41
7.3 Wet- en regelgeving/cao.....	42
7.4 NT-2.....	42
7.5 (regionale) samenwerking	42

1. Inleiding

Voor u ligt het bestuursverslag 2017 van RK Stichting De Goede Herder. In dit document worden de ontwikkelingen in het voorbije jaar beschreven en wordt door het uitvoerend bestuur verantwoording afgelegd aan de interne toezichthouder, over de wijze waarop het verleende mandaat is ingezet ten einde de organisatiedoelen te bereiken. Dit in het kader van de code goed bestuur zoals die vanaf 2011 binnen onze organisatie van kracht is.

Tevens wordt een doorkijk gegeven naar de verwachte relevante ontwikkelingen in de toekomst.

2017 heeft in het teken gestaan van de verdere ontwikkeling van de organisatie. De inhoudelijke ontwikkelingen, zoals OPO en introductie chromebooks en google for education, die in 2016 in gang zijn gezet hebben hun verdere beslag gekregen.

De interne ontwikkelkracht groeit nadrukkelijk en begint zijn weerslag te krijgen op de ontwikkeling van onze organisatie. Deze inbreng heeft onder meer zijn weerslag gekregen in het nieuwe schoolplan 2017-2021 dat eind 2017 is vastgesteld.

Op bestuurlijk niveau hebben we nadrukkelijk en actief nagedacht over de toekomstbestendigheid van onze organisatie. De eerste interne en externe verkenningen hebben plaatsgevonden en zullen in 2018 verder worden vervolgd.

In dit bestuursverslag wordt binnen de verschillende hoofdstukken ingegaan op de volgende onderwerpen:

- De organisatie van ons bestuur en de dagelijkse leiding van de school
- De onderwijsinhoudelijke aspecten, o.a. leeropbrengsten en relevant beleid
- Personeel
- Financiën
- Relevante ontwikkelingen.

mei 2018,

I. Schrama
Directeur/bestuurder.

2. Algemeen beeld

Bij de invoering van de Code Goed Bestuur per 1 augustus 2011 heeft R.K. Stichting De Goede Herder gekozen voor het zgn. one tier model. Het bestuur met toezichhoudende taken heeft middels mandatering taken belegd bij de directeur/bestuurder in de persoon van I. Schrama, hierna genoemd als “directie”. Zij maakt als uitvoerend bestuurder tevens deel van het bestuur. In het managementstatuut zijn doelen, rollen en wederzijdse verantwoordelijkheden vastgelegd.

Het bestuur met toezichhoudende taken, hierna genoemd als “bestuur” bestond in 2017 uit:

- Voorzitter: W. De Groot
- Secretaris: P. Meulendijks
- Lid: T. Jonkers
- Lid: P. van Summeren
- Lid: B. Haacke
- Lid: P. Haans

Per 1 augustus 2017 hebben Dhr. Haans en Dhr. Meulendijks het bestuur verlaten. Ten tijde van dit bestuursverslag wordt nagedacht over het profiel waarmee gezocht wordt naar aanvulling. Naar verwachting zal dat juridische expertise zijn dan wel expertise op het gebied van onderwijskunde.

Bestuur en directie zijn in 2017, 6x bijeen geweest. Daarnaast is er bilateraal overleg tussen directie en secretaris. In voorkomende gevallen, veelal op basis van onderwerp, zijn ook andere functionarissen als interne begeleiders, leden van het MT of de MR als ook externe deskundigen als de accountant of een medewerker van het administratiekantoor gesprekspartners van het bestuur.

3. Onderwijskundige verantwoording

3.1 Algemeen beeld

De Goede Herder is een katholieke school in de wijk Helmond Oost. Een wijk die is ontstaan in de jaren '50 en '60 en bestaat uit drie buurten, Beisterveld (ook wel Bloemenbuurt genoemd), Straakven (ook wel Pronto genoemd) en Beisterveldse Broek. Het primaire voedingsgebied van De Goede Herder wordt begrensd door de Deurneseweg/spoorlijn, de Zuid-Willemsvaart, de Wethouder van Wellaan en de Bakelsedijk.

De wijk telde op 1 januari 2017 7.813 inwoners. Zij vormen samen ca. 9% van de Helmondse bevolking. Ca. 36% daarvan heeft een etnische achtergrond die niet-Nederlands is. Het stedelijke percentage is 25.4%. De verhouding koop/huurwoningen is ca. 30-70, stedelijk is die ca. 55-45. Ruim 70% van de woningen is daarbij gebouwd voor 1980.

Leerling- en ouderpopulatie

Binnen de leerlingpopulatie heeft ca. 35% een niet-Nederlandse etniciteit. Dit vormt nagenoeg een afspiegeling van de wijk. Meer dan 75% van onze leerlingen heeft ouders met een laag of middelbaar opleidingsniveau. Geen van beide groepen omvat meer dan 50% van de leerlingen. Op 1 oktober 2017 stonden 381 leerlingen ingeschreven. Hiervan hadden 79 leerlingen (ca.21%) een zogenaamd leerlinggewicht, een jaar eerder waren dat er nog 87 (ca 23%). 35 leerlingen hadden een gewicht van 1,2 en 44 leerlingen met een gewicht van 0,3. Het percentage leerlingen met een leerlinggewicht daalt gestaag. Dit wordt veroorzaakt door de rechtstreekse relatie die er binnen de regeling wordt gelegd met het opleidingsniveau van de ouders. Een dalend leerlinggewicht betekent niet automatisch dat de thuisomgeving van onze leerlingen ook gestaag verbeterd is in de afgelopen jaren.

Veel van onze leerlingen leven vaker dan gemiddeld in een thuisomgeving die hen niet alle kansen biedt die je elk kind zou gunnen.

Naast het opleidingsniveau van ouders spelen er ook vaker dan gemiddeld psychische, financiële en/of relationele problemen die invloed kunnen hebben op de ontwikkeling van kinderen. De thuissituatie komt daarmee steeds vaker in de klas en dat heeft zowel invloed op het leervermogen van kinderen als op het beroep dat wordt gedaan op de competenties van de leerkracht om daarmee in de klassensituatie om te gaan.

Identiteit

De Goede Herder heeft een katholieke signatuur. Middels projecten en lessen maken de kinderen kennis met allerlei zaken rond Bijbel, kerk en geloofservaring. Ook kinderen met een andere geloofsovertuiging zijn van harte welkom en waar mogelijk wordt rekening gehouden met hun geloofsbeleving. We geven onze catechese vorm vanuit de overtuiging dat ontmoetingen met andere geloofsovertuigingen goed inpasbaar zijn.

Kinderen leren daarmee met begrip en respect om te gaan met verschillen in geloof en geloofsbeleving. Een competentie die van belang is in een maatschappij waar plaats is voor meerdere godsdiensten en geloofsbelevingen.

Leerlingaantal

Op 1 oktober 2017 telde de school 380 leerlingen een stijging van 6 t.o.v. de teldatum in 2016. In het schooljaar 2016-2017 zijn 42 leerlingen uitgestroomd als schoolverlater. In het schooljaar 2016-2017 zijn 19 leerlingen uitgestroomd naar een andere basisschool, waarvan 3 naar speciaal (basis)onderwijs. 2 leerlingen zijn voor diagnostiek, tijdelijk, overgeplaatst naar De Zwengel. In 13 gevallen betrof het een verhuizing. In 2 gevallen heeft een leerling de overstap gemaakt om een nieuwe start te kunnen maken.

Onze school kent een hoge mate van toegankelijkheid: school voor de wijk; school voor bewust kiezende ouders van buiten de wijk; school voor ouders die elders specifieke knelpunten hebben ervaren waaraan De Goede Herder tegemoet kan komen. Toch is er ook sprake van begrenzing, veelal als gevolg van de (on)mogelijkheden binnen ons ondersteuningsprofiel of organisatorische knelpunten in de groepsverdeling. Per saldo is op De Goede Herder sprake van een ruim aannamebeleid en daarmee een brede toegankelijkheid voor ouders die onze school kiezen als best passend voor hun kind(eren).

Bij zij-instroom wordt per plaatsingsverzoek beoordeeld of plaatsing op De Goede Herder realiseerbaar is. Dat betekende dat er in het afgelopen jaar 11 leerlingen zijn ontvangen van andere scholen. Veelal omdat kinderen in de wijk zijn komen wonen. In een aantal gevallen was er sprake van ouders die niet tevreden waren over de school die tot op dat moment bezocht werd. Van de 11 zij-instromers komen er 4 vanuit NT2-onderwijs. Dit zijn leerlingen die in onze wijk wonen, maar eerst een jaar NT2 onderwijs hebben gehad op KC Mozaïek. In 2017 is 1 verzoek tot plaatsing van 2 leerlingen afgewezen omdat gezien de situatie in de gewenste jaargroep de komst van een nieuwe leerling niet wenselijk was in het kader van aantallen en dynamiek.

De zorgplicht vanuit de wet op Passend Onderwijs is een verantwoordelijkheid die we serieus nemen maar die soms ook op gespannen voet staat met de realiteit in de klas en de mate waarin professionele partners om ons heen hun verantwoordelijkheid nemen. We zijn daarover nadrukkelijk en regelmatig over in gesprek met het SWV en betrekken hen ook op casusniveau waar dat nodig is.

We gaan, in voorkomende gevallen steeds opnieuw het gesprek aan met betrokkenen, enerzijds om het belang van het kind zo goed mogelijk te dienen en anderzijds om ook de bureaucratische processen daaromheen zo effectief mogelijk te laten worden.

Prognoses

Bij het opstellen van de prognose van het leerlingaantal maken we als school gebruik van een aantal bronnen. Jaarlijks ontvangen we een prognose voor de komende 5 jaar

van de Verus, voorheen de Vereniging Katholiek Onderwijs (VKO). Daarnaast stelt de gemeente Helmond een langetermijnprognose op.

Als laatste putten we uit onze eigen ervaringsgegevens o.a. op het gebied van inschrijvingen, zij-instroom en de huidige grootte van de groepen. Een factor die nooit exact in beeld te brengen is wordt gevormd door de groep kinderen die naar het speciaal (basis)onderwijs wordt verwezen en de kinderen die onverwacht verhuizen door persoonlijke omstandigheden in het gezin.

We merken ook steeds vaker dat ouders om logistieke redenen kiezen voor een andere school. Bijvoorbeeld omdat een ouder kind de school verlaat en het jongere kind dan naar een school dichterbij huis gaat of omdat een andere school meer in de nabijheid van de oppas ligt. Ook in- en uitstroom i.v.m. werk of het verlies daarvan komt steeds vaker voor.

In de komende jaren laten de prognoses van de gemeente Helmond en Verus op de wat langere termijn een sterk verschillend beeld zien. We hebben onze eigen prognoses naar beneden bijgesteld op basis van de realiteit in de afgelopen jaren. We houden bovendien rekening met een lichte krimp in de verdere toekomst. Aangetekend moet worden dat het voorspellen van verhuisbewegingen steeds moeilijker wordt. Er tekent zich een trend af dat ouders steeds lichter denken over een overstap van school. Daarnaast zien we ook een nieuw type leerling, kinderen met een Oost-Europese achtergrond die feitelijk alleen gebonden zijn aan een locatie door het werk dat er op dat moment voorhanden is. Op het moment dat werk wegvalt, leidt dat vaak tot een nieuwe verhuizing.

	2017	2018	2019	2020	2021
Gemeente	372	372	372	358	355
Verus	376	390	395	401	411
Eigen prognose	380	380	375	375	375

3.2 Opbrengsten

Elke school is verplicht om een centrale eindtoets af te nemen in groep 8. Onze school gebruikte van oudsher altijd de eindtoets van Cito. We nemen die toets af in april, nadat de kinderen een advies hebben gekregen voor het vervolgonderwijs en nadat de kinderen door ouders zijn aangemeld op de vervolgschool voor Voortgezet onderwijs. Als blijkt dat de uitslag hoger uitvalt dan verwacht, dan kan het advies in heroverweging genomen worden. Als de uitslag lager uitvalt kan dat niet.

In 2016 hebben we met de leerkrachten van de groepen 7 en 8, de bovenbouwmanager, de intern begeleider bovenbouw, de adjunct-directeur en de directeur bestuurder de mogelijkheden voor een andere eindtoets verkend. In oktober 2016 is besloten om in 2016-2017 over te stappen naar de eindtoets van Route 8. Deze digitale en adaptieve toets is voor eerst ingezet in 2017.

Onderstaande resultaten zijn gebaseerd op de CvtE eindtoets zoals die in het schooljaar 2013 t/m 2016 is afgenomen. Daarnaast de resultaten van de Route 8 eindtoets van 2017.

EINDTOETS 8	Schoolscore				
	2013	2014	2015	2016	2017
	CvtE				Route 8
Zonder correctie	532.7	530.0	531.0	529.4	196,9
Percentage leerlinggewicht	32,7%	28,5%	27,2%	25 %	23%
Norm ondergrens.	530.1	530.7	531.0	531.3	188,6
Norm behaald?	ja	nee	ja	nee	ja

Eindtoets 2017

De eindtoets van Route 8 bestaat uit taal en rekenen.

Van de 41 groep 8 leerlingen hebben alle leerlingen in april deelgenomen aan de eindtoets. De toets is volledig adaptief, dus leerlingen maken allemaal een unieke toets. Van de 41 leerlingen hebben 5 leerlingen dyslexie; 4 leerlingen hebben de toets met Readspeaker gemaakt, 1 leerling heeft er voor gekozen om de toets zonder Readspeaker te maken.

3 leerlingen hebben een ontheffing gekregen; 1 leerling op basis van een IQ < 80 (en uitstroom PrO), 1 leerling op basis van uitstroom naar PrO, 1 leerling op basis van instroom in groep 7/8.

Dit betekent dat de gemiddelde uitslag voor onze school 3,3 punt hoger ligt. 38 van de 41 leerlingen tellen mee voor de eindscore.

Analyse taal

Het onderdeel taal als geheel scoort hoger dan de gemiddelde uitslag (196,9).

Onderdeel	score	1F niet behaald	1F behaald	2F behaald
Taal totaal	198			
leesvaardigheid (BL)	206	5	15	18
taalverzorging (SP en interpunctie)	199	0	22	16

woordenschat	205			
begrippenlijst (zinsontleden, woordbenoemen)	179			
luistervaardigheid	200			

De leesvaardigheid en woordenschat scoren het hoogst binnen de totale score van taal. Begrippenlijst scoort het laagst.

Analyse rekenen

Het onderdeel rekenen als geheel scoort iets lager dan de gemiddelde score op de Eindtoets (196,9).

Onderdeel	score	1F niet behaald	1F behaald	1S behaald
Rekenen totaal	196	4	22	12
Getallen	196			
Verhoudingen	196			
Metten en meetkunde	195			
Verbanden	195			

De onderdelen rekenen scoren op de verschillende onderdelen nagenoeg gelijk.

Acties

- Route 8 is over het algemeen goed bevallen, volgend jaar wenselijk om dezelfde toets af te nemen.
- Aandacht begrijpend lezen en rekenen blijft.
- Extra aandacht voor onderdeel zinsontleden en woordbenoemen met vooral de

betere groep leerlingen

In de onderstaande tabel zijn de uitstroomgegevens van de afgelopen jaren weergegeven.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Praktijkonderwijs	1	-	-	-	-	2
VMBO-bb+LWOO	8	7	5	6	7	4
VMBO-bb	1	-	1	3	1	1
VMBO bb/kb LWOO	-	-	-	1	-	-
VMBO-kb+LWOO	1	2	2	3	3	1
VMBO-kb	5	4	7	7	5	10
VMBO-kb/VMBO-t	-	-	-	-	-	2
VMBOt+LWOO	-	-	-	-	-	-
VMBOt(MAVO)	16	15	14	13	8	10
VMBOt/HAVO	9	8	-	7	5	2
HAVO	2	7	5	2	8	5
HAVO/VWO	7	2	5	4	3	2
VWO	3	4	1	4	2	2
VSO Speciaal onderwijs	-	-	-	1T/H	-	-
Totaal	53	49	40	51	42	41

Onderzoeken

Om een goed beeld te krijgen van de zorg die een individuele leerling nodig heeft wordt naast observatie en consultatie ook regelmatig gebruik gemaakt van onderzoeken. Dit betreft voornamelijk onderzoek naar capaciteiten en/of diagnostiek van leer- en ontwikkelproblemen. Onderzoeken worden door school bekostigd op het moment dat er geen andere opties zoals bijv. zorgverzekering of voorzieningen vanuit de jeugdwet zijn.

Ambulante begeleiding (AB)

Met de komst van Passend Onderwijs is ook de positie van de Ambulante Begeleiders (AB-ers) veranderd. Als school konden we voorheen gebruik maken van een ambulante begeleider. Dit is in 2017 komen te vervallen. De expertise kopen we nu in via het OPDC. Voor de twee cluster 1 en 2 leerlingen is er externe ambulante begeleiding.

Doublures en versnelling

In het schooljaar 2016-2017 doubleerden 2 leerlingen (2x groep 3). Daarnaast kregen 3 leerlingen een kleuterverlenging.

3.3 Leerlingen en onderwijsondersteuning

Indicaties

Op 1 oktober 2017 was er 1 cluster 1 leerling (slechtziend) en was er 1 cluster 2 leerling (spraak/taal).

Met ingang van 1 augustus 2014 is cluster 3 en 4 niet meer van toepassing.

Arrangementen

Buiten ons basisarrangement worden er observaties gedaan door een medewerker van het OPDC. Hieruit volgen handelingsadviezen voor de leerkracht. Zoals eerder aangegeven is er voor de twee cluster 1 en 2 leerlingen externe ambulante begeleiding.

In 2017 zijn er in totaal 4 leerlingen verwezen naar het SBO. Drie leerlingen hebben een tijdelijke observatieplaats op Zuiderbos (voorheen de Zwengel).

3.4 Werken aan inhoud

ICT en onderwijs

In 2016 is het ICT beleidsplan vastgesteld. Een dynamisch document waarin ICT nadrukkelijk verbonden wordt aan en gezien wordt als ondersteunend aan de onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen. In 2017 is het aantal chromebooks verder De inzet kan hierdoor verbreed worden naar de groepen 3 /m 8.

We bevinden ons in de fase dat ook leerkrachtvaardigheden steeds nadrukkelijker in beeld komen. Een proces van enerzijds bewustwording en anderzijds het vergroten van vaardigheden. Dit laatste gebeurt o.a. door het organiseren van ICT-café's en persoonlijke coaching waar dat nodig is. ICT-vaardigheden worden steeds nadrukkelijker ook integraal onderdeel van het leerkracht profiel en daarmee o.a. onderdeel van de functionerings- en beoordelingscyclus.

Om meer inzicht te krijgen in dit proces en het vertalen ervan naar de organisatie nemen de ICT-coach en de directeur/bestuurder deel aan een leergang ICT vanuit de PO-raad.

Onderwijsondersteuning

In ons beleidsplan onderwijsondersteuning, beschrijven we de huidige situatie t.a.v. onze onderwijszorg en ontvouwen we jaarlijks ons onderwijsondersteuningsplan. We zijn in staat om onderwijs te verzorgen voor kinderen met dyslexie, een stoornis in het autistisch spectrum of een beperkte intelligentie. Bij meervoudige problematiek wordt per individueel geval bekeken of we voldoende kwaliteit van onderwijs en zorg kunnen bieden. Naast de bovengenoemde problematieken verzorgen we op dit moment onderwijs voor een leerling met een visuele beperking en één leerling met een spraak/taalstoornis. We werken intern met een pedagogisch medewerker.

Schoolzelfevaluatie (SZE)

Sturen op inhoud kan niet zonder zicht hebben op resultaten. Dat doen we op MT-IB niveau, met de vakcoördinatoren en met het team.

Van september 2016 t/m februari 2017 heeft het MT, samen met de IB-ers, de Masterclass 'opbrengstgericht passend onderwijs' (OPO) gevolgd. Dit heeft ons

nieuwe inzichten gegeven hoe je de schoolresultaten kunt analyseren en waar de aandachtspunten voor onze school liggen. Het team is in 2017 meegenomen in de werkwijze van OPO en er is voor het vakgebied rekenen een onderwijsplan geschreven. Hierin wordt beschreven hoe we schoolbreed werken op rekengebied. We gaan uit van de middenmoot en versterken de basis. Het onderwijsplan is de vervanger van het groepsplan voor rekenen. Het MT-IB heeft (in verschillende samenstellingen) in alle groepen het rekenonderwijs geobserveerd en dat is nog lopende bij het opstellen van dit bestuursverslag. In 2018 volgen de vakgebieden spelling en begrijpend lezen.

VVE

In juni 2017 hebben we in opdracht van de gemeente Helmond het locatieplan 2016-2017 geëvalueerd en het nieuwe jaarplan 2017-2018 opgesteld.

We hebben meegewerkt aan de VVE monitor 2016 van de gemeente Helmond. Hiervoor hebben we (in 2017) diverse gegevens aangeleverd m.b.t. de volgende onderwerpen: rapportage resultaatafspraken, toeleiding en bereik van kwaliteit, monitoring schakelklassen en topklassen.

In het afgelopen jaar zijn we aan de slag gegaan met de actiepunten die we in ons locatieplan hebben opgenomen. Inhoudelijk gaat dat om de volgende onderdelen:

Ouders

In het schooljaar 2017-2018 zijn we nog bewuster aan de slag gegaan met het betrekken van, met name, de VVE-ouders. Er zijn diverse koffieuurtjes geweest.

Kwaliteit in de uitvoering van VVE

Ook in 2017 zijn we kritisch naar het onderwijs bij de kleuters blijven kijken en hebben we de afspraken over ons kleuteronderwijs bijgesteld en aangescherpt. We zijn bewuster aan de slag gegaan met spelontwikkeling bij kinderen en hebben hiervoor gezamenlijk met de psz een studiemiddag gehad. We hebben gewerkt vanuit thema's van Kleuteruniversiteit en die spreken de kinderen en leerkrachten ontzettend aan.

Daarnaast is één van de collega's bezig met een master gericht op het jonge kind, waarin spelontwikkeling ook een belangrijke rol heeft.

Doorgaande lijn peuterspeelzaal-basischool

In het kader van de doorgaande lijn zijn we verder gegaan met de afstemming van het pedagogisch klimaat en educatief handelen met de samenwerkende peuterspeelzaal. Dit hebben we daarna uitgebreid met afstemming van de zorg en begeleiding. Er is regelmatig overleg geweest tussen de VVE-coachen en er is twee keer een overleg geweest met pedagogisch medewerkers van de peuterspeelzaal en leerkrachten van groep 1 en 2 om zaken uit te wisselen en met elkaar van gedachten te wisselen over bijv. de overdracht van psz naar bs.

Om voor de kinderen te zorgen voor een goede overgang van psz naar bs hebben we een aantal keren een gezamenlijke activiteit georganiseerd en komen de peuters één keer per maand naar onze school. Zij maken dan gebruik van onze speelzaal, de kleine speelplaats en gaan ook mee werken en spelen in een van de groepen 1. Daarnaast hebben we dus gezamenlijk een studiemiddag gehad rondom spelontwikkeling (zie hierboven).

Turboklas

We zijn in het schooljaar 2015-2016 gestart met het inrichten van de zgn. Turboklas, omdat we de leerlingen die zich aan de onderkant van de leercurve bevinden goed te kunnen ondersteunen. Vooral die leerlingen waar we de standaard leercurve moeten loslaten vanwege een beperkte(re) cognitie. Het gaat om een groep leerlingen die, zeker met de komst van Passend Onderwijs, hun volledige basisschooltijd bij ons zullen verblijven en niet meer doorstromen naar het SBO. Een dubbele uitdaging waarbij we enerzijds zorg hebben om en voor het welbevinden van de leerling en anderzijds ook een didactische en logistieke uitdaging hebben in de groep. Het gaat immers vaak om een vierde of soms vijfde differentieniveau. De genoemde leerlingen krijgen een dagdeel in de week ondersteuning bij het versterken van hun didactische vaardigheden en hun welbevinden. Er wordt uitgegaan van wat ze wél kunnen en met hen gezocht naar hoe die kwaliteiten kunnen worden ingezet om te leren wat ze moeilijk vinden. Daarnaast worden de leerkrachten ondersteund bij het zoeken naar mogelijkheden om ook in de klas zoveel als mogelijk een aanbod op maat te bieden. We kijken daarbij ook gericht naar mogelijke ondersteuningsmiddelen bijv. in de vorm van ICT.

Vanuit de ondersteuningsmiddelen wordt in dit kader externe expertise ingekocht. In 2016 hebben we deze Turboklas voortgezet. Bij de evaluatie aan het einde van schooljaar 2016-2017 is kritisch gekeken naar de opbrengsten in relatie tot de kosten. Ondanks het feit dat er op individueel niveau zeker meerwaarde was voor leerlingen, met name in het sociaal-emotioneel welbevinden is besloten te stoppen met de Turboklas en de uren van een onderwijsassistente uit te breiden. Vanuit de gedachte dat op die manier meer kinderen zouden profiteren van de extra inzet.

De leerlingen die voor de Turboklas in aanmerking kwamen werken vanuit een ontwikkelingsperspectief met een eigen leerlijn en maken hierbij gebruik van Snappet op een eigen chromebook. De intern begeleider van de bovenbouw evalueert met deze leerlingen over hun werkwijze. Er wordt gekeken hoe we het beste hulp op maat kunnen bieden en welke rol de pedagogisch medewerker hierin kan hebben als het gaat om het versterken van het welbevinden. Dit is nog in ontwikkeling.

Schoolplan

In schooljaar 2016-2017 hebben we met het team gewerkt aan een nieuw schoolplan 2017-2021. We hebben met elkaar besproken wat we echt belangrijk vinden, wat onze visie is en waarin we ons onderscheiden van andere scholen. In eerste instantie

hebben we daarbij begeleiding gekregen van een extern deskundige van Verus. Daarna hebben we op verschillende studiemomenten met het team besproken wat dat betekent voor de richting en inrichting van ons onderwijs. Net voor de zomervakantie was het schoolplan in concept klaar. Na de zomervakantie is het ook binnen de MR en binnen het bestuur besproken, waarna het in november 2017 definitief is vastgesteld.

Begrijpend lezen en begrijpend luisteren

In schooljaar 2016-2017 hebben we onszelf de vraag gesteld of we begrijpend lezen en begrijpend luisteren als apart vak willen (blijven) benaderen of dat we het gaan integreren binnen andere vakgebieden en wat dan dan van ons vraagt.

Om een antwoord te krijgen op deze vraag hebben we gebruik gemaakt van de subsidie 'Taal onder de Loep', waardoor externe expertise ingezet kon worden vanuit de schoolbegeleidingsdienst. Deze begeleider is samen met de taalcoördinator in de groepen 1 t/m 8 op klassenbezoek gegaan om te kijken hoe op dat moment werd omgegaan met begrijpend lezen en begrijpend luisteren. Zo hebben we goed zicht gekregen op de dagelijkse praktijk en zijn we met elkaar in gesprek gegaan over wat we doen, wat we missen en wat we willen. Er is besloten om begrijpend lezen en begrijpend luisteren te integreren binnen het zaakvakonderwijs. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van Nieuwsbegrip om actuele teksten in ons onderwijs te gebruiken (vanaf groep 4) en wordt er een stappenplan (strategie) gehanteerd.

Veranderteams

Binnen het team zijn er enkele leerkrachten bezig en bezig geweest met de Masteropleiding 'leren en innoveren'. Elk van hen is aan de slag gegaan met een veranderteam binnen het team. Hierdoor zijn er proeftuintjes uitgezet om te kijken wat werkt en wat de meerwaarde voor de hele school kan zijn. Thema's zijn 'executieve functies', 'onderzoekend leren' en 'autonomie'.

Inmiddels is er een veel ontwikkelambitie vrij gekomen. Het komende jaar zullen we dit verder moeten stroomlijnen zodat we de energie die is ontstaan kunnen ook gericht kunnen benutten voor de onderwijsvernieuwingen die we voor ogen hebben.

Oriëntatie zaakvakken

Vanaf oktober 2017 bestaat er ook een veranderteam 'zaakvakken'. Vanuit onze visie kijkt het veranderteam naar de mogelijkheden die zaakvakken (wereldoriëntatie) bieden om ons onderwijs de goede inhoud en vorm te geven. Daarbij wordt de koppeling gemaakt naar 'taal'. Het veranderteam laat zich deels begeleiden door BCO-onderwijsadvies om de koppeling taal en zaakvakken te maken. Dit vanuit subsidie 'Taal onder de Loep'. Tussentijds zal ook het team worden meegenomen bij nieuwe ontwikkelingen. Aan het eind van schooljaar 2016-2017 hoopt het veranderteam antwoord te hebben op de vraag hoe het zaakvakonderwijs inhoud en vorm gaat krijgen en hoe de koppeling met taal gemaakt wordt. Al dan niet geïntegreerd en met of zonder methode/methodiek.

Pedagogische Tact

We zijn in september 2015 gestart met een teamtraject waarmee we ons verdiepen in het gedachtengoed van Pedagogische Tact. 'Op het goede moment het juiste doen, óók in de ogen van de leerling. Een intensief traject waarin we individueel en als team oefenen in het reflecteren op ons gedrag, in het afstemmen van ons handelen en in het gesprek met elkaar en de leerling. We verwachtten dat dit gedachtengoed ons helpt in het in gezamenlijkheid vinden van een antwoord op de steeds complexer wordende dagelijkse realiteit van het onderwijs.

In juni 2016 was een groot gedeelte van de begeleiding afgerond. In 2017 is er nog een begeleide bijeenkomst geweest met het team waarin besproken is hoe we ervoor staan en hoe we verder willen. Het heeft ons veel gegeven in reflectie naar onszelf en het in gesprek gaan met de ander (zowel leerlingen als collega's). We merken echter ook dat collega's behoefte hebben aan houvast; aan een kader, terwijl pedagogische tact juist gaat over het handelen in het moment en dat valt niet altijd te kaderen. Belangrijk is dat we met elkaar in gesprek blijven. Dat doen we o.a. door geplande intervisiemomenten en vanzelfsprekend is er dagelijks ruimte om met elkaar het gesprek aan te gaan.

In het schooljaar 2017-2018 wordt door een collega, in het kader van een master MLI, een onderzoek gedaan naar autonomie-ondersteunende leerkrachtvaardigheden. Bij dit onderzoek zijn diverse leerkrachten betrokken als lid van het veranderteam zodat kennis en inzichten zich verspreiden in de organisatie.

4. Personeel

4.1 Algemeen beeld

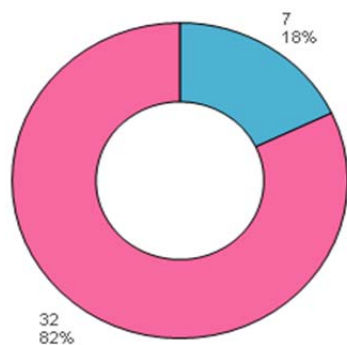
Binnen de organisatie zijn vrouwen in de leeftijd van 30 t/m 50 sterk vertegenwoordigd. De GGL op 1 oktober 2017 was 39.87. Een afname van 0.59 ten opzichte van de GGL per 1 oktober 2016 (40.46).

In de onderstaande tabellen wordt de opbouw van het team weergegeven.

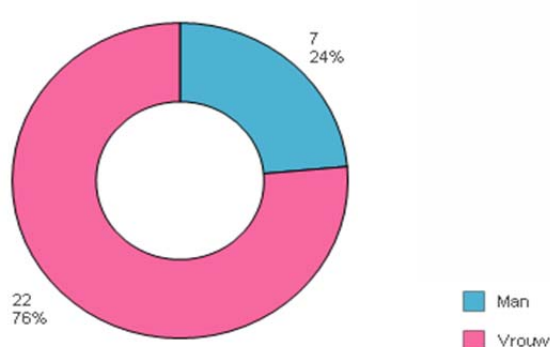
Samenstelling team per 1 januari 2017			
	Aantal	FTE	%
Medewerkers totaal	39	28.68	100.00
Leerkrachten	27	20.34	70.92
Vakleerkracht muziek	1	0.42	1.46
Interne begeleiders	2	1.42	4.95
Onderwijsassistenten	2	1.5	5.23
Pedagogisch medewerker	1	0.41	1.43
Secretaresse	1	0.50	1.74
Conciërge	1	0.68	2.37
Bouwmanagers	2	1.51	5.26
Directie	2	1.90	6.63
Vervangers (middelen vanuit VF)	0	0	0

Leeftijdscategorie	Vrouw	Man	Totaal
20 tot 30 jaar	4	1	5
30 tot 40 jaar	10	3	13
40 tot 50 jaar	11	0	11
50 tot 60 jaar	6	2	8
60 tot 70 jaar	1	1	2
Totaal	32	7	39

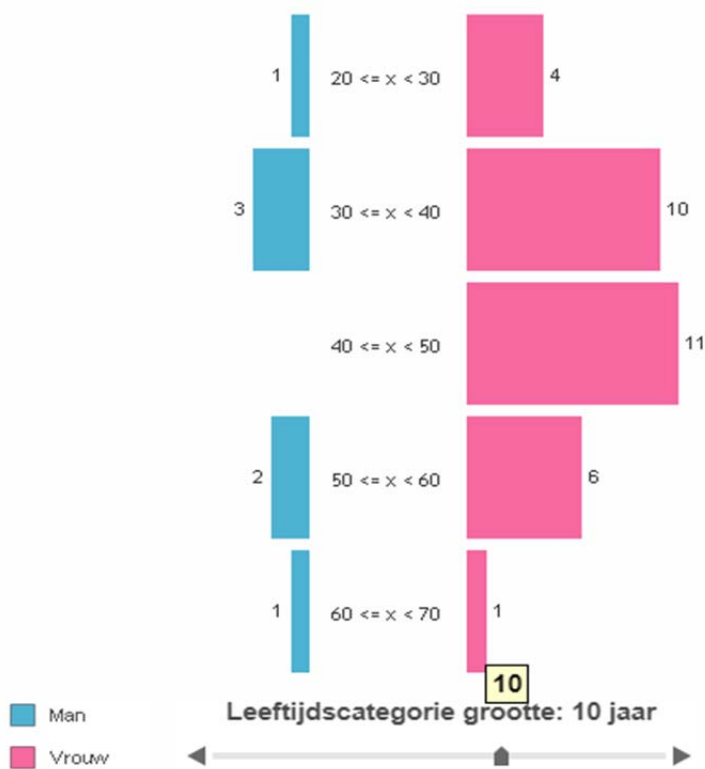
Aantal medewerkers op: 01-01-2017

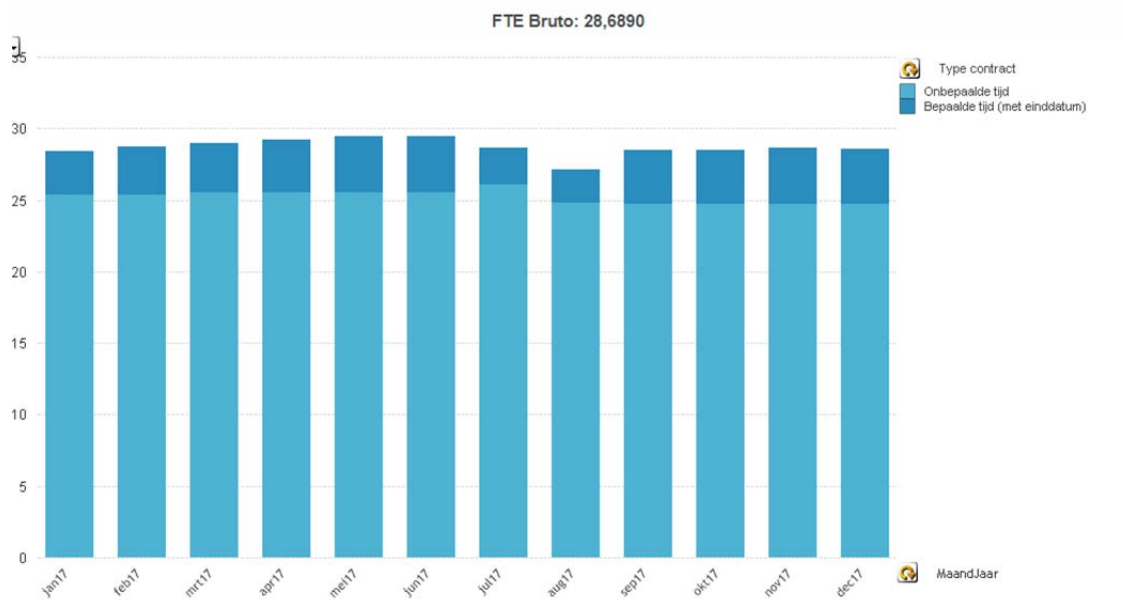
FTE op: 01-01-2017

Aantal medewerkers per leeftijdscategorie op:
 01-01-2017

Peildatum 1 januari 2017

4.2 Personeel en organisatie

Functiehuis

Het huidige functiehuis dateert uit 2014. In het licht van de schoolontwikkeling zal in 2018 onderzocht worden of actualisatie nodig is. Zo is de vraag of er behoefte is aan een formele functie in het functiehuis om de innovatiekracht die in de afgelopen jaren is ontwikkeld verder te stroomlijnen en te borgen middels een nieuwe LB-functie. Daarnaast ligt er nog het vraagstuk m.b.t. de inschaling van de bouwmanagers en directeur/bestuurder.

IPB

In 2017 is gestart met de eerste ronde beoordelingsgesprekken o.b.v. het in 2016 geactualiseerde IPB. Na afloop van de volledige ronde zullen we dit instrument in 2018, in samenspraak met de MR en de collega's van de Silvester Bernadette, evalueren.

Nascholingsbeleid

Werken aan de ontwikkeling van kinderen brengt de verantwoordelijkheid met zich mee om te blijven werken aan de ontwikkeling van de organisatie en haar medewerkers.

Binnen de school kennen we drie vormen van nascholing:

- a. Gezamenlijke nascholing voor het team of delen van het team.
Deze vorm wordt centraal geregisseerd door het management en de intern begeleiders. Deze nascholing heeft te maken met het invoeren van nieuwe elementen/methodes in het onderwijs, het verbeteren van onderdelen van het onderwijs of het uitwerken (en daarna inwerken, evalueren) van onderwerpen die van buitenaf komen en om voortschrijdende kennis vragen, bijv. over groepsdynamiek en Passend Onderwijs. In 2015 heeft vrijwel de gehele teamscholing in het teken gestaan van het gedachtengoed van Pedagogische Tact.
- b. Individuele nascholing op basis van sturing.
Ieder jaar vinden er functioneringsgesprekken plaats, waarbinnen de sterke en zwakke punten van leerkrachten worden besproken. Naar aanleiding van deze gesprekken, waarin ook de visie op toekomstig functioneren wordt besproken, wordt aan collega's gevraagd bepaalde studies of nascholing te volgen. Leidraad in eerste instantie zijn de competenties van de collega's, maar zeker vindt er ook sturing plaats op basis van (toekomstige) behoeftes aan functies binnen de school. Het traject van de functiemix geeft hiertoe ook prikkels aan personeelsleden.
- c. Individuele nascholing op basis van eigen wensen.
Wanneer leerkrachten op eigen initiatief om nascholing vragen gaan wij daar in de regel welwillend mee om. Met de collega worden afspraken gemaakt over studietijden, lerarenbeurs etc.

Op school is een contract aanwezig dat kan worden gebruikt om afspraken te maken voor de tijd na de studie en het eventueel vroegtijdig verlaten van de school.

Scholing is daarom onderdeel van het IPB. In 2017 heeft scholing op de volgende niveaus plaatsgevonden:

Betreft	Met inzet van	Teamniveau
Deelname AVS congres	Algemene Vereniging Schoolleiders	Adjunct directeur
Training "effectief communiceren en beïnvloeden"	ISBW	Leerkracht groep 4
Training "jongens begrepen!"	Medilex Onderwijs	IB'er bovenbouw Bouwmanager bovenbouw
Terugkomdag Opbrengstgericht Passend Onderwijs	van Hasselt Onderwijs Advies	IB'ers Adjunct-directeur
Deelname directiedag 2017	Qliq Primair Onderwijs	Directeur Adjunct directeur
Training "met sprongen vooruit"	Menne Instituut BV	2 leerkrachten kleuters
Training "doelgericht spelen in hoeken"	Onderwijs Maak Je Samen	Leerkracht kleuters
Training "overgang naar groep 3; groep 3 goed onder de knie"	Onderwijs Maak Je Samen	2 leerkrachten groep 3
Cursus "google Educator level 1"	Cloudwise	ICT coördinator
Training "Prowise inspiratiesessie"	Prowise	ICT coördinator
HBO opleiding rekencoördinator	Avans Hogeschool	Leerkracht groep 4
Opleiding tot gecertificeerd coach "ik leer anders"	Opleidingscentrum "Ik leer anders"	Leerkracht groep 5
Begeleiding volledig traject ZIEN 2017-2018	Driestar Educatief	2 IB'ers
Training "leergang ondernemend leiderschap"	AVS Centrum Educatief Leiderschap	Adjunct directeur
Training "ParnasSys ZIEN"	Driestar Educatief	2 IB'ers
Training "Arbo preventie-medewerker"	Saasen Groep	Leerkracht groep 4 Adjunct directeur
Deelname inspiratiedag kleuteruniversiteit	DynIT Dynamic IT Solutions	Leerkracht groep 2
Deelname "Like to Share ON TOUR 2017"	Like to Share	ICT coördinator
Studiedag basislessen bewegingsonderwijs	Stroes in beweging	Bewegingscoördinator
Opbrengstgericht werken en schoolzelfevaluatie (studiedag)	Intern	Team
Werken met groepsplannen (studiedag)	Intern	Team

In totaal is er in 2017 ca. € 19.300,- geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering van de medewerkers.

4.3 Verzuim

Het verzuimpercentage op onze school ligt door een aantal langdurig zieken, en voor het eerst sinds jaren, ver boven het landelijk gemiddelde. Dit wordt met name veroorzaakt door enkele langdurig zieken. De oorzaken zijn zowel fysiek als mentaal van aard. We staan in nauw contact met de arboarts als het gaat om verzuimbegeleiding. Er is geen indicatie oorzaken van het verzuim gelegen zijn in de organisatie als zodanig of de wijze waarop we omgaan met verzuim. In de onderstaande tabellen wordt het verzuim weergegeven in het afgelopen kalenderjaar, inclusief zwangerschapsverlof en vangnet.

	Verzuimpercentage		Verzuimfrequentie		Gemiddelde verzuimduur	
	Deze periode	Gemiddeld*	Deze periode	Gemiddeld*	Deze periode	Gemiddeld*
Man	9.22	13.80	0.13	0.64	275.00	13.60
Vrouw	7.47	6.49	0.47	0.64	64.13	21.52
Totaal	7.90	8.42	0.40	0.64	88.94	20.10

*= het 12 maandelijks voortschrijdend gemiddelde, berekend over de 12 maanden voorafgaand aan de opgevraagde periode. In dit geval 01-01-2017 tot 05-12-2017.

	Verzuimpercentage		
	Kort	Middel	Lang
Man	0.13	0	9.09
Vrouw	0.22	0	7.25
Totaal	0.20	0	7.70

Verzuimpercentages kort-middel-lang. In dit geval 01-01-2017 tot 05-12-2017.

In 2017 is 1 collega vervangen in het kader van zwangerschapsverlof. Daarnaast valt te constateren dat er steeds meer gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheid om betaald en/of onbetaald ouderschapsverlof op te nemen.

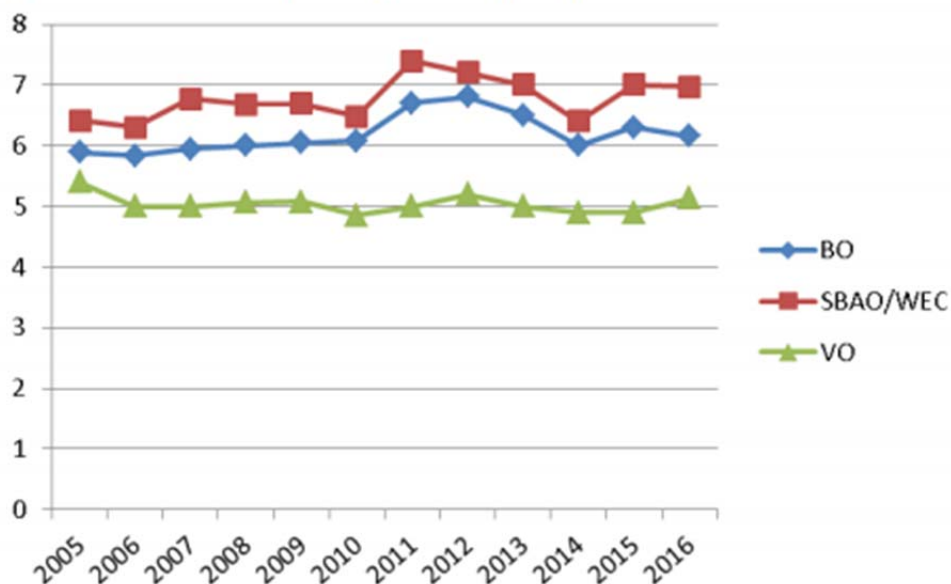
Het verzuimpercentage op onze school ligt met 8,42% boven het landelijk gemiddelde en de meldingsfrequentie ligt er onder (benchmark: verzuimpercentage 6,3% en meldingsfrequentie 1,2 in 2016).

Tabel S.1. Kengetallen ziekteverzuim en overig verzuim onderwijzend personeel, 2014-2016

	VP			MF			GZD			NZ*		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Ziekteverzuim												
PO	6,1	6,4	6,3	1,1	1,1	1,2	22	20	20	51,4	48,3	44,2
bo	6	6,3	6,2	1,1	1,1	1,1	22	20	20	52,0	48,8	45,2
sbaowec	6,4	7	7	1,2	1,3	1,3	21	19	20	47,2	45,8	43,4
VO	4,9	4,9	5,1	1,6	1,6	1,8	13	12	12	47,8	40,7	33,8
Overig verzuim												
PO	3,9	4,1	3,8	1,2	0,9	1	14	23	28	-	-	-
bo	4	4,1	3,9	1,3	1	1	13	22	27	-	-	-
sbaowec	3,3	3,5	3,2	0,8	0,7	0,7	21	30	42	-	-	-

* Nulverzuim is alleen berekend voor het ziekteverzuim

Figuur S.1. Ziekteverzuimpercentage onderwijzend personeel in BO, SBAO/WEC en VO

Verzuim en dreigend verzuim hebben doorlopend de aandacht van de schoolleiding. We denken actief mee om werkdruk, ook op individueel niveau, te reguleren. Daarbij is er in onze ogen altijd sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid.

In de onderstaande tabellen wordt het verzuim weergegeven in het afgelopen kalenderjaar.

Kengetallen	2017	2016
Verzuimpercentage	8,42%	8,61%
Meldingsfrequentie per jaar	0,64	0,73
Dagen gemiddelde verzuimduur **	20,10	20,74

4.4 Toekomstige ontwikkelingen

Met het huidige personeelsbestand is het te verwachten natuurlijk verloop, in het bijzonder door leeftijd, de komende jaren vrijwel nihil. Ook de ruimte die ontstaat doordat medewerkers hun arbeidsomvang willen verminderen, bijvoorbeeld omdat ze werk en gezin gaan combineren, zal beperkt zijn. Dat betekent dat er weinig speelruimte zal zijn om tegenvallers in de formatie op te vangen.

Wet- en regelgeving bemoeilijken het flexibel inzetten van personeel in extreme mate. De werkgever bouwt erg snel verplichtingen op en er is weinig ruimte om verplichtingen te beëindigen op het moment dat de organisatie dat nodig heeft. Wel is een aantal collega's bezig aan de laatste fase van hun loopbaan, de verwachting is dat daar ruimte ontstaat op het moment dat er onverhoopt echt spanning komt te staan op de begroting.

Sinds enkele jaren werkten we daarom weer met losse vervangers en nemen we mensen niet meer in vaste dienst. De gevolgen van de Wet Werk en Zekerheid (WWZ) zijn sinds juli 2016 ook voor het bijzonder onderwijs in de volle omvang merkbaar. We merken dat het vinden van geschikte vervangers, met name voor de kortdurende en incidentele vervangingen, sindsdien moeizamer gaat. Door de keuze voor het ERD ontstaat er financiële ruimte om wel weer met vaste(re) vervangingscontracten te gaan werken. In de loop van 2018 zal worden bekeken welke wijze daarin het meest opportuun is voor de organisatie.

De eisen die ontwikkelingen als Passend Onderwijs en de aandacht voor leeropbrengsten stellen aan onze medewerkers vragen om een continu proces van (zelf)reflectie en scholing. We kiezen ervoor om hier actief over in gesprek te gaan met het team en individuele collega's. Dat zullen we ook in de komende jaren blijven doen. Daar komt nog bij dat er inmiddels wetgeving is rondom de invoering van een bekwaamheidsregister voor zowel leerkrachten als schoolleiding. Ook hiervoor zal de komende jaren zowel financieel als inhoudelijk aandacht moeten zijn.

5. Financiën

5.1 Exploitatie

R.K. Stichting De Goede Herder sluit 2017 af met een positief resultaat uit baten en lasten van € 43.514. Dit resultaat vormt een positieve ontwikkeling ten opzichte van het negatieve resultaat 2016 van € 52.109.

Onderstaand overzicht toont de totale baten en lasten in 2017 in verhouding tot de begroting 2017 en de realisatiecijfers van 2016.

Staat van baten en lasten	2017 Realisatie	2017 Begroting	2016 Realisatie	Afwijking t.o.v. 2016
Baten	2.272.467	2.130.507	2.178.511	4,31%
Lasten	2.228.832	2.199.068	2.231.202	-0,11%
Saldo baten en lasten	43.635	- 68.561	-52.691	
Financiële baten en lasten	- 121	2.500	582	-120,79%
Totaal resultaat	43.514	- 66.061	-52.109	

In dit overzicht is een stijgende lijn te zien in de baten ten opzichte van voorgaand jaar, terwijl de lasten ongeveer gelijk blijven. Het resultaat verbetert hierdoor.

Het saldo van de rente van de spaarrekeningen minus de bankkosten leidt tot een resultaat van - €121. Zie voor een verdere analyse de paragraaf Treasury.

Financiële beschouwing baten

Sinds de invoering van de lumpsumfinanciering ontvangt het bevoegd gezag de bekostiging per schooljaar (met uitzondering van materiële instandhouding) gebaseerd op het aantal leerlingen per 1 oktober van het voorgaande jaar. In deze vergoeding wordt rekening gehouden met het feit dat ouder personeel meestal duurder is. Dit wordt gedaan door de lumpsum deels afhankelijk te maken van de zogenaamde GGL: de gewogen gemiddelde leeftijd van de leerkrachten. De vergoeding wordt op bestuursniveau uitgekeerd.

De baten zijn direct gekoppeld aan het aantal leerlingen. De prognoses van de leerlingenaantallen van R.K. Stichting De Goede Herder laten voor de komende jaren en redelijk stabiel beeld zien in het leerlingenaantal. Dit houdt in dat de rijksbijdragen

ook redelijk stabiel blijven. Om een gezond financieel resultaat te realiseren is in dat opzicht kostenbeheersing van belang. In de praktijk komt dat vooral neer op het vermogen tijdig personele verplichtingen aan te passen aan een teruglopende lumpsum.

Onderstaand een overzicht van de afzonderlijke baten (excl. financiële baten)

Baten €	2017 Realisatie	2017 Begroting	2016 Realisatie	Afwijking t.o.v. 2016
(Rijks)bijdragen OCW	2.196.467	2.050.807	2.093.025	4,94%
Overige overheidsbijdragen	73.500	74.700	78.182	-5,99%
Overige baten	2.500	5.000	7.304	-65,77%
Totaal	2.272.467	2.130.507	2.178.511	4,31%

De totale gerealiseerde baten zijn ten opzichte van vorig verslagjaar licht gestegen en ruim 4,3 % hoger dan begroot.

Rijksbijdragen OCW

Voor de begrote Rijksmiddelen is de bekostiging van Min. v. OC&W van okt. 2016 leidend geweest, gebaseerd op de leerlingen aantallen van 1-10-2015 en 1-10-2016. In deze begroting is ook een post opgenomen voor personele groei. Omdat deze middelen zijn ingeschat op basis van verwachte leerling aantallen, zijn deze defensief begroot. Waar in de begroting is uitgegaan van ruim € 23.000 aan groeimiddelen, bedraagt de daadwerkelijke groeibekostiging in 2017 bijna € 45.000.

Daarnaast wordt elk jaar de reguliere bekostiging achteraf geïndexeerd op grond van de (loon)ontwikkelingen binnen het onderwijsveld. De totale bijstelling van de bekostiging bedraagt in 2017 bijna € 75.000. Opgemerkt moet worden dat deze achteraf ontvangen bijstelling van de personele bekostiging dikwijls ter compensatie is van cao- salarisstijgingen, die ook zichtbaar worden bij de personele lasten.

Daarnaast heeft de Stichting in 2017 bijna € 19.000 ontvangen aan lerarenbeurs. Deze was in de begroting niet opgenomen. Hier staan echter ook niet-begrote lasten tegenover (resultaat-neutraal). In 2016 bedroegen deze inkomsten nog ruim € 36.000. De doorbetalingen Rijksbijdragen SWV ten slotte zijn € 119.508 tegenover € 93.820 in 2016.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen zijn ongeveer gelijk aan begroting en realisatie 2016. De subsidies van de gemeente Helmond betreffen voornamelijk subsidies ten behoeve van Topklas en Schakelklas.

Overige baten

De overige baten bedragen € 2.500 en dit betreft gelden vanuit Stg Qliq. In de begroting was € 5.000 voorzien.

Financiële beschouwing lasten

Lasten €	2015 Realisatie	2016 Begroting	2015 Realisatie	Afwijking t.o.v. 2015
Personele lasten	1.805.810	1.808.010	1.732.308	4,24%
Afschrijvingen	40.673	45.754	40.203	1,17%
Huisvestingslasten	235.062	99.700	85.677	174,36%
Overige lasten	88.110	85.000	72.804	21,02%
Leermiddelen	61.547	53.500	73.167	-15,88%
Totaal	2.231.202	2.091.964	2.004.159	11,33%

Personeelslasten

Gouden regel binnen lumpsum gedachte is dat structurele personele verplichtingen zo veel mogelijk aangepast dienen te worden aan structurele baten. De baten zijn direct gekoppeld aan het aantal leerlingen. Gesteld kan worden dat de sturing op de formatie het belangrijkste element in de sturing op personele lasten is.

Onderstaande tabel heeft betrekking op het gemiddelde aantal werkzame medewerkers gedurende het kalenderjaar conform Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Dit is bijvoorbeeld inclusief medewerkers die in dienst zijn maar Bapo, compensatie- of ouderschapsverlof genieten. Exclusief externe inhuur. Het fte-verloop laat na een daling van drie jaren, in 2017 weer een lichte stijging zien. Ook het leerlingaantal stijgt in 2017 verder.

Leerlingen en personeel (FTE)	Leerlingen 1-oktober	FTE
2017	381	28.11 FTE
2016	374	27.43 FTE
2015	363	28.80 FTE
2014	368	30.00 FTE

De totale personele lasten bedragen € 1.859.318 waar € 1.816.877 is begroot. Een verschil van € 42.441. Dit verschil wordt gesplitst in € 26.327 bij de lonen en salarissen en € 16.114 bij de overige personele lasten. De stijging van de lonen en salarissen betreft naast de lichte stijging van het aantal FTE ook de aanpassing van diverse premies. Zo zijn onder andere de premie participatiefonds en ABP premies aangepast. Hiervoor is ook compensatie ontvangen in de rijksbijdragen.

Onderstaande tabel geeft het aandeel van personele lasten uitgedrukt als aandeel van de totale lasten weer, dit is de verhouding in bestedingspatroon aan personele lasten en materiële lasten.

Aandeel personeelslasten %	Realisatie	Landelijk gem. PO1 besturen
2017	83.4	nbn
2016	80.9	79.4
2015	86.4	79.4
2014	85.6	80.4

Bij R.K. Stichting De Goede Herder is over de afgelopen jaren en wisselend beeld te zien in het aandeel personele lasten ten opzichte van de totale lasten. Dit percentage geeft een vertekend beeld, omdat dit kengetal met name ook wordt beïnvloed door de materiele uitgaven en het relatieve aandeel hiervan in de totale lasten. Puur in € gekeken zie je dat de personele lasten gestegen zijn, eveneens een stijging in FTE's.

Het kengetal Personeel / Rijksbijdragen benadert de personele lasten vanuit de baten kant.

Personele lasten/ Rijksbijdragen %	Realisatie	Landelijk gem. PO1 besturen
2017	84.7	nbn
2016	86.3	84.2
2015	86.2	84.6
2014	87.4	88.4

Het aandeel van de personele lasten uitgedrukt ten opzichte van de rijksbijdragen is lager dan 2016.

De verhouding personele lasten t.o.v. rijksbijdragen is 85% tegenover 89% budget 2017. Het kengetal personeelslasten t.o.v. rijksbijdragen wordt door de Inspectie gehanteerd om te oordelen of de continuïteit van de Stichting niet in gevaar is. Als norm is het plafond bepaald op 95%.

Bij de overige personele lasten valt de post inhuur externen op. De inhuur externen (personeel niet in loondienst) waren begroot voor € 7.500 terwijl hier over 2017 een realisatie tegenover staat van ruim € 25.000.

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten zijn ruim € 11.000 lager dan begroot en ongeveer € 2.000 lager dan vorig jaar. De gerealiseerde investeringen binnen alle deelgebieden zijn lager dan begroot. Waar in de begroting was voorzien om € 83.500 te investeren in leermiddelen, ICT en inventaris, bedragen de feitelijk investeringen ruim € 19.500. Dit vertaald zich dan ook in lagere afschrijvingslasten.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten bedragen € 164.000 en zijn daarmee ruim € 8.000 lager dan begroot. Over de hele range van huisvestingskosten is deze lagere realisatie te zien. Ten opzichte van 2016 zijn de onderhoudskosten fors afgenomen. Dit wordt met name verklaard door de eenmalige extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening in 2016 ad € 133.000. Zonder deze post liggen de huisvestingslasten in lijn met de realisatie in 2016.

De door het ministerie vastgestelde huisvestingsratio (Huisvestingslasten + afschrijvingslasten gebouwen/terreinen) / totale lasten) bedraagt 7,37% in 2017 (10,55% in 2016) terwijl hier een begroting tegenover staat van 7,84%. Het ministerie adviseert een bovengrens van 10%. De score in 2017 is ruim lager dan de bovengrens.

Overige lasten

De overige lasten zijn ongeveer gelijk aan de begroting. Ten opzichte van de realisatie 2016 zijn de overige lasten gestegen met afgerond € 15.000. Ondanks de geringe afwijking ten opzichte van de begroting, zijn er binnen de afzonderlijke posten wel grotere verschillen te zien. Het verschil tussen begroting en realisatie wordt voornamelijk veroorzaakt door administratie/beheer- en accountantslasten, maar ook de overige instellingslasten laten een overschrijding zien ten opzichte van de begroting.

Leermiddelen

De uitgaven voor leermiddelen zijn bijna € 6.000 hoger (15%) dan begroot en ruim € 2.000 hoger dan 2016. De overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitgaven ICT.

Beloning bestuursleden

Conform de wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) dient er een opgave in de jaarrekening te worden opgenomen van de bezoldiging en overige vergoedingen die bestuurders in het boekjaar hebben ontvangen. Dit overzicht is in de jaarrekening opgenomen.

Treasury

Het bestuur van de stichting heeft een treasury statuut. Door middel van het statuut en de hierin beschreven uitgangspunten en randvoorwaarden wordt een behoorlijk beheer van de beschikbare publieke middelen gewaarborgd. Het doel van het beheer is het verzekeren van een gezonde exploitatie en het voortbestaan van de instelling. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen in overeenstemming met hun bestemming worden besteed.

Stichting de Goede Herder kent een betaalrekening en een bedrijfsspaarrekening bij de Rabobank. Op balansdatum op de spaarrekening een saldo van ongeveer € 442.000. (2016: € 441.500). Verder zijn er geen beleggingen in financiële vaste activa. Koersverliezen zijn daarom niet aan de orde. De stichting heeft daardoor een laag risico.

Rentebaten bedragen € 30 (2015: € 732) tegenover € 3.000 begroot. De rentekosten zijn laag met € 150 (2015: € 157).

Bovenstaande onderstreept dat er een beheerste situatie is.

5.2 Balans

Aangezien financiën op balansdatum een momentopname betreft en sturing plaats dient te vinden over jaren heen, is de ontwikkeling van de verhoudingscijfers inzichtelijk gemaakt.

Per ultimo 2017 bedraagt het balanstotaal van R.K. Stichting De Goede Herder € 1.374.305. Dit totaal vertoont een stijging ten opzichte van de € 1.210.681 een jaar eerder. De balans geeft aan welke waarden (activa) er aan het begin en eind van een kalenderjaar bij R.K. Stichting De Goede Herder aanwezig zijn en hoe deze gefinancierd worden (passiva).

Balans	31-12-2017		31-12-2016
	€		€
Activa			
MVA	207.662		226.582
Ministerie van OCW	114.896		109.188
Overige vorderingen	3.573		731
Overlopende activa	10.370		18.684
Liquide middelen	1.109.689		1.067.574
Totaal activa	1.446.190		1.422.759
Passiva			
Algemene reserve	895.566		852.052
Voorzieningen	351.238		347.697

Crediteuren	3.426		39.178
Belastingen en premies soc. verz.	84.859		84.956
Schulden terzake van pensioenen	20.743		18.232
Overlopende kortlopende schulden	2.699		1.890
Overlopende passiva	87.659		78.754
Totaal passiva	1.446.190		1.422.759

De balanswaarde is gestegen, dit komt voornamelijk door het positieve exploitatieresultaat.

Activa

De waarde van de materiële vaste activa op de balans is gedaald doordat er minder geïnvesteerd is dan dat er afgeschreven is. De totale vorderingen zijn ongeveer gelijk gebleven, terwijl de liquide middelen met ruim € 42.000 zijn gestegen. Het kasstroom overzicht in de jaarcijfers geeft inzicht in het verloop van de liquide middelen in 2017

Passiva

De algemene reserve is met het exploitatieresultaat ad € 43.514 gestegen ten opzichte van 2016. De voorzieningen betreffen een onderhoudsvoorziening en een voorziening jubilea. Deze zijn ten opzichte van 2016 licht toegenomen.

De kortlopende schulden zijn met bijna € 24.000 afgenomen met name door lagere uitstaande crediteuren per ultimo 2017.

5.3 Kengetallen

In de Staatscourant van 24 november 2011 staat gepubliceerd dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W) de beleidsregel financieel toezicht po en vo 2011 heeft vastgesteld. Het financiële toezicht is gericht op financiële risico's op het niveau van bevoegd gezag (bestuur) van de scholen en betreft de aspecten:

De financiële continuïteit, doelmatigheid en rechtmatigheid.

Hierbij fungeert het rapport van commissie "Don" over het financiële beleid bij onderwijsinstellingen als kapstok. Dit rapport hanteert twee uitgangspunten:

vermogensbeheer en budget beheer.

Bij vermogensbeheer staat de vraag centraal: wat is de kapitaalsbehoefte van de instelling? Om dit te kunnen berekenen stelt de commissie het begrip kapitalisatiefactor centraal.

- **Kapitalisatiefactor**

De commissie hanteert de kapitalisatiefactor als kengetal om te signaleren of onderwijsinstellingen hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken. Definitie:

(Totaal Kapitaal excl. Gebouwen & Terreinen) gedeeld door Totale Baten (TK / TB).

Als instellingen meer kapitaal hebben dan past bij de jaarlijkse baten, wordt een deel van dat kapitaal kennelijk niet efficiënt benut. Het hanteren van signaleringgrenzen is een instrument om het beeld bij deze veronderstelling verder te vormen.

Als eerste benadering wordt een bovengrens aan de kapitalisatiefactor toegekend van:

60 % voor kleine instellingen met < € 5 mln. jaarlijkse baten.

Normatieve Kapitalisatiefactor besturen	< € 5 mln baten	> € 8 mln baten
Bufferliquiditeit	10.0%	5.0%
Transactieliquiditeit	13.8%	8.5%
Financieringsfunctie	31.5%	20.5%
	55.3%	34.0%
Afgeronde signaleringsgrens	60.0%	35.0%

Bron: Staatscourant 24 november 2011 vastgesteld door Ministerie van OC&W.

Concreet betekent dit voor R.K. Stichting De Goede Herder dat bij jaarlijkse baten van € 2,3 miljoen de bovengrens van 60% van kracht is. Dit vertaalt zich in een bovengrens van € 1,4 miljoen aan kapitaal.

Bufferliquiditeit

Er is een financiële buffer benodigd om niet beheersbare risico's op te vangen. Afhankelijk van de grootte van de onderwijsinstelling wordt door de commissie een percentage van de totale baten geadviseerd als buffer. Risicomarges worden voor een eerste beoordeling als volgt gekwantificeerd:

10% voor instellingen met < € 5 mln. jaarlijkse baten.

Voor R.K. Stichting De Goede Herder betekent dit dat een normatief financieel benodigde buffer nodig is voor risico-opvang van 10% van de totale baten van € 2,3 mln., concreet is dit € 230.000. Aspecten waar qua risico inschatting bijvoorbeeld rekening mee gehouden dient te gaan worden zijn de krimp in leerlingenaantallen.

Minder leerlingen betekent minder inkomsten. Echter, minder leerlingen leidt niet meteen tot minder kosten.

Kapitalisatiefactor is: (totaal kapitaal excl. gebouwen & terreinen) / totale baten

Kapitalisatie factor	Realisatie	Normering	Landelijk gem. PO1 besturen
2017	63.4%	< 60.0%	Nnb
2016	65.0%	< 60.0%	70.0%
2015	62.8%	< 60.0%	67.6%
2014	57.6%	< 60.0%	68.2%

De kapitalisatiefactor is zowel in 2017 als in 2016 boven de normering van DUO. Met een kapitalisatiefactor van 63.4 % is de voorzichtige conclusie dat nader onderzoek

niet uit te sluiten valt.

Reserves en voorzieningen

Onderstaand een analyse eind 2017 van de stand en verloop van de reserves en voorzieningen. De gegevens per leerling zijn gebaseerd op de tel data 1-10-2017 waar het leerling aantal 380 bedraagt (1-10-2016: 374 leerlingen).

Eigen vermogen

In 2017 is het eigen vermogen van RK Stichting de Goede Herder toegenomen met circa € 43.500 naar een totaal van € 895.000. Gebaseerd op 380 leerlingen bedraagt het eigen vermogen per leerling € 2.357 (2016: € 2.278).

Voorziening Jubilea

Eind 2017 is er binnen de personele voorzieningen een voorziening voor jubilea. Deze is noodzakelijk ter financiering van de toekomstige aanspraken op jubilea. De voorziening jubilea bedraagt ultimo 2017 € 25.381, per leerling bedraagt de jubilea voorziening € 67 (2016: € 69).

Voorziening Preventief Onderhoud

De egalisatievoorziening onderhoud is gebaseerd op meerjaren onderhoudsplan van de school met het doel om een prima staat van het gebouw te kunnen blijven financieren. In 2016 is dit meerjaren onderhoudsplan geüpdatet. De voorziening is ultimo 2017 gestegen met € 3.000 naar een niveau van ongeveer € 326.000. De waarde van de voorziening bedraagt per leerling € 858 (2016: € 861).

Reserves en voorzieningen zijn te bestempelen als middelen om op het juiste, noodzakelijke moment in te kunnen zetten voor verplichtingen of risico's, ten einde de kwaliteit van onderwijs, personeel en faciliteiten te kunnen blijven garanderen.

Het tweede kengetal dat het ministerie van OC&W hanteert om een beeld te krijgen bij het vermogensbeheer van onderwijsinstellingen is de solvabiliteit.

Solvabiliteit

De solvabiliteit is een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid van een organisatie en geeft aan of de organisatie aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Bij onderwijsorganisaties is sprake van 2 solvabiliteit ratio's. Het verschil tussen beiden wordt veroorzaakt door voorzieningen groot onderhoud en personeel.

Solvabiliteit 1 is eigen vermogen / totaal vermogen.

Solvabiliteit 2 is (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen.

Solvabiliteit 1	Realisatie	Normering	Landelijk gem. PO1 besturen
2017	0.62	> 0.20	nmb
2016	0.60	> 0.20	0.68
2015	0.67	> 0.20	0.68
2014	0.64	> 0.20	0.68

Voorzieningen voor groot onderhoud en personeel zijn redelijkerwijs in te schatten en vormen met 24% een substantieel deel van het totale vermogen.

Solvabiliteit 2	Realisatie	Normering	Landelijk gem. PO1 besturen
2017	0.86	> 0.50	nbn
2016	0.84	> 0.50	0.79
2015	0.83	> 0.50	0.79
2014	0.81	> 0.50	0.78

De solvabiliteit 1 van R.K. Stichting De Goede Herder is goed en ligt ruim boven de door het Ministerie aangegeven norm. Ten opzichte van vorig jaar is de solvabiliteit van de Stichting gestegen. Ook solvabiliteit 2 'scoort' meer dan goed en ligt hoger dan de landelijke gemiddelden.

Weerstandvermogen

In hoeverre kan het bestuur zich een tekort in de baten en lasten permitteren in relatie tot de opgebouwde reserves. Het geeft het bestuur inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de staat van baten en lasten op te vangen.

Het weerstandvermogen wordt uitgedrukt in een percentage van de jaarlijkse rijksbijdragen, omdat bij een goede kostenbeheersing met name een afname van de rijksbijdragen middels het weerstandvermogen moet kunnen worden opgevangen.

Een eenduidige norm is niet aan te geven. Bepalende factoren zijn:

- Het aantal scholen; hoe meer scholen bij het bestuur zijn aangesloten, des te meer mogelijkheid tot interne risicospreiding.
- Omvang bestuur; een grotere omvang geeft meer flexibiliteit in de kostenstructuur door de betere personele mobiliteit.
- Kostenbeheersing; vereist een goed functionerende p&c cyclus.
- Afwijkingen t.o.v. het landelijke gemiddelde; bij ongunstige afwijkingen wordt een hoger weerstandvermogen geadviseerd.

Weerstandvermogen is (eigen vermogen -/- materiële vaste activa) / totale rijksbijdragen.

Weerstandvermogen %	Realisatie	Normering	Landelijk gem. PO1 besturen
2017	31.32	15.00 - 20.00	nbn
2016	29.88	15.00 - 20.00	35.87
2015	34.07	15.00 - 20.00	35.42
2014	26.85	15.00 - 20.00	34.77

Het weerstandvermogen van R.K. Stichting De Goede Herder kan betiteld worden als goed. De Stichting is goed in staat om eventuele onvoorziene tegenvallers in de staat

van baten en lasten op te vangen. Aanvullende acties zijn dan ook niet noodzakelijk. Er is ruimte voor aanvullende investeringen.

Voor de korte termijn adviseert de commissie “Don” om te kijken naar budgetbeheer.

Budgetbeheer

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan of een organisatie voldoende geld beschikbaar heeft om aan de direct opeisbare betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Een goede liquiditeitsratio illustreert het vermogen van een organisatie om crediteuren tijdig (op korte termijn) te kunnen betalen.

Liquiditeit {current ratio} is (kortlopende vorderingen + liquide middelen) / kortlopende schulden.

Liquiditeit	Realisatie	Normering	Landelijk gem. PO1 besturen
2017	6.21	1.50 > L > 0.50	nmb
2016	5.36	1.50 > L > 0.50	5.2
2015	4.98	1.50 > L > 0.50	5.1
2014	4.14	1.50 > L > 0.50	5.1

De liquiditeit is ten opzichte van voorgaande jaren wederom gestegen. De stijging van de liquide middelen zorgt voor de stijging van dit kengetal. Voor een gedetailleerd overzicht van de ontwikkeling van de liquide positie van R.K. Stichting De Goede Herder gedurende het verslagjaar, wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht B4 van de jaarrekening.

Rentabiliteit

Rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsvoering in relatie tot de totale baten.

Rentabiliteit is resultaat baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering / totale baten.

Rentabiliteit %	Realisatie	Normering	Landelijk gem. PO1 besturen
2017	1.91	5.00 > R > 0.00	Nnb
2016	-/- 2.39	5.00 > R > 0.00	0.02
2015	6.16	5.00 > R > 0.00	0.02
2014	2.17	5.00 > R > 0.00	0.01

De rentabiliteit is in 2017 fors gestegen ten opzichte van een 2016, veroorzaakt door het positieve resultaat van baten en lasten.

De begrote rentabiliteit voor 2017 was -3%. Een negatieve rentabiliteit kan risicovol zijn. Er gaat meer geld uit dan er binnenkomt. Een situatie wordt echt precair als de rentabiliteit scores structureel negatief zijn en tevens naar verwachting negatief blijven in de toekomst. Dan blijf je interen op reserves en voorzieningen. De PO-Raad adviseert, dat gemiddelde rentabiliteit berekent over de afgelopen jaren, dient uit te komen tussen 0% en 5%.

De RK Stichting de Goede Herder heeft een gemiddelde rentabiliteit van ongeveer 2% over de laatste 3 jaren heen gerekend.

Waarderingskader financiële continuïteit

Aan de hand van de besproken kengetallen over vermogensbeheer en budgetbeheer, kan er een uitspraak gedaan worden over de financiële continuïteit.

Er is **grip** op de financiële situatie. Het financiële beleid is gericht op **beheersing van risico's** en niet op oppotten.

6. Continuïteitsparagraaf

Naast de begroting 2018 is er een meerjarenbegroting vastgesteld t/m 2021. Om de inkomsten te kunnen bepalen is gebruik gemaakt van leerling prognoses opgesteld door de gemeente.

6.1 Gegevens set / toekomstige ontwikkeling

Kengetallen toekomstige ontwikkeling

teldatum 1 oktober	2018	2019	2020	2021	2022
directie	1,88	1,88	1,88	1,88	1,88
onderwijzend personeel	23,78	23,39	23,39	23,39	23,39
onderw. onderst. personeel (incl. LIO)	3,18	3,18	3,18	3,18	3,18
FTE totaal	28,84	28,45	28,45	28,45	28,45
totaal aantal leerlingen (bo/sbo/(v)so)	380	375	375	375	375

Op het vlak van personele bezetting worden er weinig aanpassingen in de formatie verwacht. Wel wordt er kritisch gekeken naar de formatie voor de toekomst, waar eventueel mogelijkheden tot afvloeiing zit. Vanuit de prognoses van de gemeente wordt een lichte stijging in leerlingen aantallen verwacht in 2018, daarna stabiliseert het aantal weer op 375 leerlingen.

	2018	2019	2020	2021	2022
Baten					
Rijksbijdragen	2.177.355	2.206.458	2.194.181	2.189.792	2.199.342
Overige overh.bijdragen en -subs.	75.000	52.500	37.500	37.500	37.500
Overige baten	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
totaal baten	2.254.855	2.261.458	2.234.181	2.229.792	2.239.342
Lasten					
Personeelslasten	1.871.559	1.878.324	1.904.048	1.921.085	1.937.958
Afschrijvingen	40.441	45.703	48.375	47.765	38.777
Huisvestingslasten	135.750	135.750	135.750	135.750	135.750
Overige lasten	162.713	159.713	159.713	159.713	159.713
totaal lasten	2.210.463	2.219.490	2.247.886	2.264.313	2.272.198
Saldo baten en lasten	44.392	41.967	13.705-	34.521-	32.856-
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Financiële lasten	500	500	500	500	500
Saldo financiële baten en lasten	500	500	500	500	500
Resultaat	44.892	42.467	13.205-	34.021-	32.356-
Buitengewoon resultaat	-	-	-	-	-
Netto resultaat	44.892	42.467	13.205-	34.021-	32.356-

Begroting 2018

De begroting voor 2018 sluit met een positief saldo van circa € 44.000. Dat wordt mede veroorzaakt door de toezegging van de gemeente om vanuit het in 2017 vastgestelde IHP een substantiële bijdrage à € 275.000 te leveren aan het onderhoud

van het dak. Ook de subsidie top- en taalklas is wederom verlengd met een jaar tot eind 2018.

Om een zo reëel mogelijke begroting te kunnen presenteren zijn de te verwachten inkomsten behoudend opgenomen. Wel is er, op basis van historische gegevens, in de meerjaren begroting opgenomen bij de baten als verwachte indexatie in de loop van het jaar.

De lasten zijn in vrijwel alle gevallen nagenoeg gelijk gesteld aan de inkomsten.

Ook dit jaar is er voor gekozen om een ruim scholingsbudget op te nemen in de begroting vanuit de gedachte dat er de komende jaren veel van onze mensen gevraagd gaat worden. Ontwikkeling van competenties is daarbij een noodzaak. Daar waar in dat kader scholingsvragen komen willen we die zoveel als mogelijk honoreren. Ook zullen we waar nodig vanuit de schoolleiding gericht sturen op bijscholing, zowel op individueel als teamniveau. Dit is ook in lijn met de inhoud van de cao en de maatschappelijke opdracht om levenslang te blijven leren.

Het personeel is op de hoogte van de veranderende omgeving waarin we onze opdracht vervullen en de toekomst verkenning die op dit moment wordt gedaan om te onderzoeken of onze schaalgrootte ook in de toekomst de meest passende is om onze ambities m.b.t. goed onderwijs en goed werkgeverschap waar te blijven maken.

Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting laat in de komende jaren een structureel tekort zien. Bij ongewijzigd beleid is een financieel gezonde situatie op langere termijn niet aannemelijk. Op dit moment is er nog sprake van een financieel gezonde organisatie.

Er moet worden opgemerkt dat de houdbaarheid van de meerjarenbegroting enigszins beperkt wordt door onzekerheden op het gebied van continuïteit van middelen.

Als gevolg van veranderende wetgeving op het terrein van arbeidsrecht zijn ook de (financiële) verplichtingen en de daarmee gepaarde risico's steeds groter.

Tegelijkertijd is de sturingsruimte erg beperkt.

Het wettelijk kader voor de "bekostiging Impulsgebieden" wordt voortgezet tot uiterlijk 2021. Wel is aangekondigd dat er al eerder een aangepaste regeling zal worden gepubliceerd. Hoe die eruit zal zien is nog onbekend. Te verwachten is dat er een verdere verdunning van middelen zal plaatsvinden. De middelen voor onderwijsachterstanden/VVE die de basis vormt voor de subsidie voor taal- en topklas is, wederom, met een jaar doorgezet. Voor 2019 is volkomen onduidelijk of en met welke omvang er middelen komen in dit kader. De middelen zijn nu gedurende de looptijd van de regeling volledig opgenomen in de MJB.

De middelen voor top- en taalklas zijn na 2018 met een afbouw opgenomen vanuit de overweging dat het, op basis van beleid tot nu toe, erg onwaarschijnlijk is dat er geen enkele vorm van vervangende middelen zal komen in dit kader.

In het komende jaar zal verder moeten worden verkend waar risico's liggen en hoe, bijvoorbeeld door het vormen van allianties of samenwerking, kansen kunnen worden gecreëerd en risico's kunnen worden verminderd.

6.2 Balansprognose t/m 2022 en ontwikkeling kengetallen

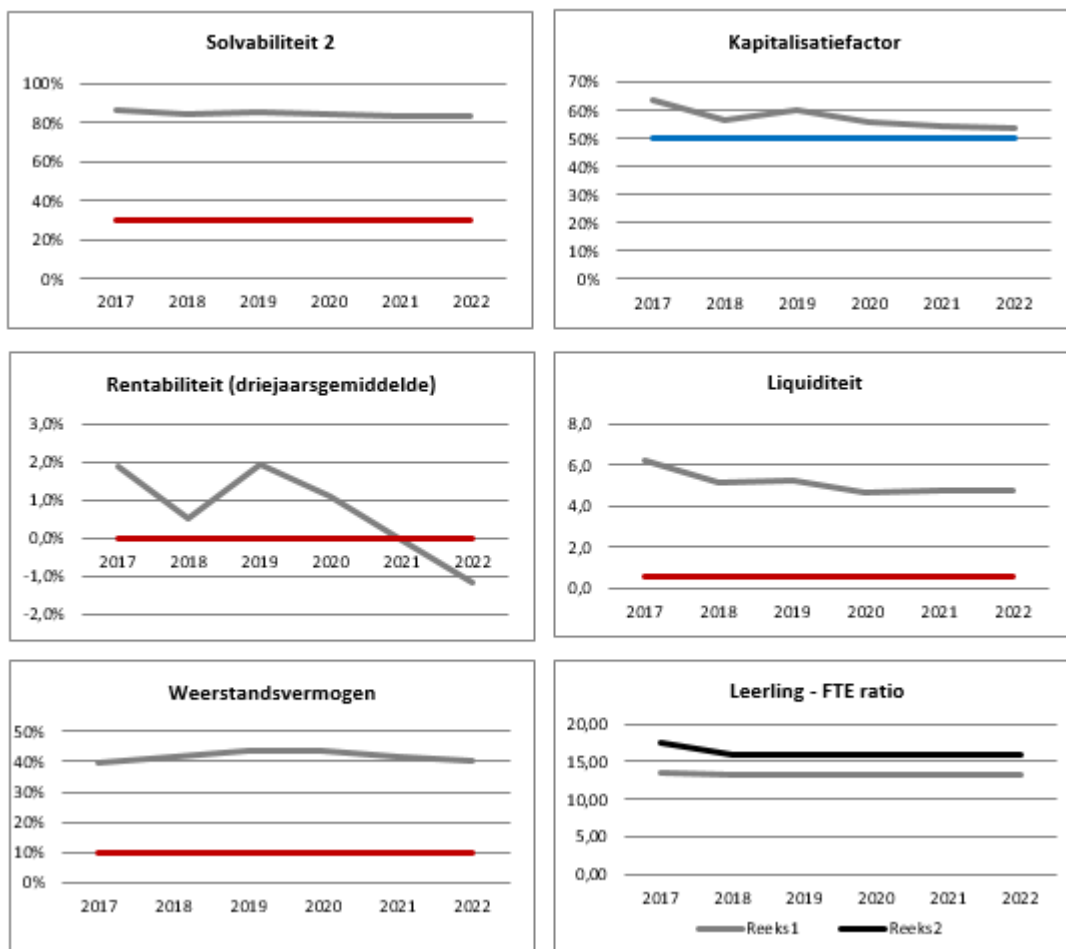
Onderstaand de balansprognose gebaseerd op de Meerjarenbegroting 2018-2022.

	2018	2019	2020	2021	2022
Activa					
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	250.921	308.918	329.243	281.478	242.701
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-
Vaste activa	250.921	308.918	329.243	281.478	242.701
Vorraden	-	-	-	-	-
Vorderingen	128.839	128.839	128.839	128.839	128.839
Effecten	-	-	-	-	-
Liquide middelen	901.975	925.854	792.574	812.362	829.249
Wloftende activa	1.030.814	1.054.693	921.413	941.201	958.088
Totale Activa	1.281.735	1.363.611	1.250.656	1.222.679	1.200.789
waarvan gebouwen en terreinen (G&T)	6.160	5.880	5.600	5.320	5.040
cum. aanschafw. MVA	615.190	718.890	787.590	787.590	787.590
cum. aanschafw. MVA (excl. G&T)	608.190	711.890	780.590	780.590	780.590
Passiva					
Eigen vermogen	940.458	982.925	969.720	935.699	903.343
Voorzieningen	141.891	181.300	81.550	87.594	98.060
Langlopende schulden	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	199.386	199.386	199.386	199.386	199.386
Totale Passiva	1.281.735	1.363.611	1.250.656	1.222.679	1.200.789

In deze balans is rekening gehouden met diverse investeringen inzake OLP, ICT, inventaris en het gebouw. De meerjaren balans ontwikkeling laat een redelijk stabiel beeld zien. Kortom op korte termijn zijn er geen acute problemen en de verwachting is ook dat in de toekomst deze problemen voorkomen kunnen worden door tijdig ingrijpen.

Op basis van bovenstaande balans resultaten zijn onderstaande kengetallen berekend. De signaleringsgrenzen zijn vastgesteld door PO-Raad.

Kengetallen						
Financiële kengetallen	signaal	2018	2019	2020	2021	2022
solvabiliteit 2	< 30%	84%	85%	84%	84%	83%
kapitalisatiefactor	50%	57%	60%	56%	55%	53%
kapitalisatiefactor (incl. privaat vermogen)	50%	57%	60%	56%	55%	53%
rentabiliteit	< 10%	2,0%	1,9%	-0,6%	-1,5%	-1,4%
rentabiliteit (driejaarsgemiddelde)	< 0%	0,5%	1,9%	1,1%	-0,1%	-1,2%

Uit de meerjaren kengetallen blijkt een lichte daling in bijna alle kengetallen. De Stichting heeft voldoende buffers om eventuele tegenvallers te kunnen dragen.

6.3 Risicobeheersing

Het risicobeheersing- en controlesysteem is erop gericht risico's in beeld te hebben en tijdig te kunnen signaleren om vervolgens maatregelen te kunnen treffen.

Rapportage risicobeheersingsysteem

Voor de bedrijfsvoering gelden de algemene beginselen van functiescheiding, afbakening van taken en bevoegdheden/ verantwoordelijkheden. De statuten en het bestuurs- en managementstatuut vormen hiervoor de basis. De regelingen zijn in de praktijk geïmplementeerd en de goede werking wordt bewaakt door het bestuur.

Risico's en onzekerheden

In de komende jaren is de verwachting op basis van de gegevens en informatie die nu

voorhanden is dat er financieel minder speelruimte zal zijn. Dit is voornamelijk als gevolg van een dalend leerlingenaantal en het wegvallen van aanvullende middelen in de vorm van subsidies voor onder andere de taal- en topklas. Daarnaast zijn er nog veel onzekerheden als het gaat om de feitelijke kosten in het kader van Passend Onderwijs. Het bestuur kiest voor behoedzaam begroten. Baten worden aan de voorzichtige kant opgenomen in de meerjarenbegroting, kosten zo reëel mogelijk. De betrouwbaarheid van de meerjarenbegroting is hierdoor beperkt en deels gebaseerd op aannames.

De vraag óf en op welke wijze, de financiering m.b.t. onderwijsachterstanden, de gewichtenregeling, vroeg- en voorschoolse educatie (en daarmee schakelklassen) en de postcodemiddelen in de komende jaren worden voortgezet is de factor die de grootste onzekerheid met zich meebrengt. De leerlingenaantallen zullen blijven fluctueren maar laten ook voor 2017 een lichte stijging zien. De flexibiliteit binnen het personeelsbestand is beperkt. De leeftijdsopbouw is dusdanig dat er weinig natuurlijk verloop of spontane verzoeken tot vermindering van arbeidsfactor vanwege veranderende privéomstandigheden te verwachten zijn. Waar mogelijkheden zich voordoen kiezen we, waar mogelijk, voor oplossingen met zoveel mogelijk flexibiliteit.

Waar mogelijk zoeken we de samenwerking met andere besturen in het inlenen van tijdelijk personeel om eigen verplichtingen te beperken en tegelijkertijd een inhoudelijke impuls te geven doordat nieuwe kennis en ervaring in de organisatie komt.

In de communicatie naar het team ligt de uitdaging in het enerzijds creëren van een realistisch toekomstperspectief en anderzijds randvoorwaarden om goed onderwijs mogelijk te blijven maken en te realiseren. Financieel maar zeker ook op het gebied van onderwijsinhoud hebben en houden we vertrouwen in de toekomst en ondersteuning. De organisatie is nog steeds gezond en stabiel maar om dat ook in de toekomst zo te laten blijven zullen er stappen moeten worden ondernomen.

In het najaar van 2017 is gestart met een toekomstverkenning. Als bestuur onderzoeken we de kansen en risico's van onze schaalgrootte ook op de middellange termijn. Hiertoe is o.a. gesproken met grote en kleine besturen in Helmond en de directe omgeving, ook team en MR worden nadrukkelijk betrokken. Middels het onderzoek wordt een aantal scenario's verkend: zelfstandig blijven, intensief samenwerken op onderdelen en volledige fusie. Uitgangspunt is het, ook op termijn, invulling kunnen blijven geven aan de ambities tot goed onderwijs en goed werkgeverschap.

Rapportage toezichthoudend orgaan

De Goede Herder conformeert zich aan de Code Goed Bestuur. Aan kwalitatief goed onderwijs draagt een goed bestuur van de scholen zeker bij. Vandaar dat er de Code Goed Bestuur (in het Primair Onderwijs) is vastgesteld. Deze code moet er mede voor zorgen dat scholen (in het primair onderwijs) goed bestuur hebben en houden. In de Code Goed Bestuur staan o.a. bepalingen over de functiescheiding tussen bestuur en

intern toezicht, de zorg voor kwalitatief goed onderwijs en een optimale ontwikkeling van leerlingen en medewerkers. Ook zaken als interne verantwoording, communicatie met belanghebbenden en cultuur komen aan bod.

In het jaar 2017 heeft het bestuur meerdere malen vergaderd met de directeur bestuurder die in deze vergadering verantwoording aflegde over het gevoerd beleid en het bestuur op de hoogte bracht van nieuwe, landelijke, regionale, stedelijke en schoolse ontwikkelingen. Er is veelvuldig stilgestaan bij de financiële situatie met name in relatie tot het groot onderhoud en de daaruit voortvloeiende acties en keuzes. Daarnaast is inhoudelijk stilgestaan bij de leeropbrengsten, de analyse daarvan en de in te zetten acties.

Daarnaast heeft het bestuur zich, in lijn met de code goed bestuur, bezig gehouden het toezien op naleving van de wettelijke verplichtingen en het toezien op de rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige besteding van de middelen als ook het aanwijzen van de accountant. Tevens zijn de begroting en het bestuursverslag goedgekeurd.

Klachtenafhandeling

Veruit de meeste problemen die binnen R.K. Stichting De Goede Herder voorkomen kunnen in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en schoolleiding op een juiste wijze worden afgehandeld. In die gevallen waar dit niet mogelijk is, kan men een beroep doen op de zogenaamde klachtenregeling. Voor meer informatie over de klachtenprocedure kunt u terecht op onze website.

In 2017 is er met één ouder een conflictsituatie ontstaan die niet tot een oplossing gebracht kon worden. De betrokken leerling is in juli uitgestroomd naar het voortgezet onderwijs. De betreffende ouder heeft de organisatie na diverse dreigementen in het najaar van 2017 aansprakelijk gesteld voor vermeend geleden schade. Deze claim is overgedragen aan de aansprakelijkheidsverzekering en door de jurist beantwoordt. Tot op heden is er geen reactie van de betreffende ouder ontvangen.

7. Relevante ontwikkelingen

In dit hoofdstuk een globaal overzicht van de onderwerpen waar de school in het komende kalenderjaar mee aan de slag moet of in ieder geval verder moet. Dit zijn vaak onderwerpen die hun oorsprong buiten de school vinden en op stedelijk of zelfs regionaal niveau moeten worden uitgewerkt vanwege nieuwe onderwijspolitiek.

7.1 Passend Onderwijs

Sinds de start van Passend Onderwijs in augustus 2014 zijn we onderdeel van het samenwerkingsverband (swv) PO 30-08. Het samenwerkingsverband is ingericht op basis van het bestuursmodel. Middelen gaan zoveel mogelijk direct naar de schoolbesturen naar rato van het aantal leerlingen. Besturen zijn vervolgens zelf verantwoordelijk voor het organiseren, inkopen en samenwerken om de gewenste ondersteuning binnen de eigen organisatie vorm te geven. Met de praktijk komen ook de voorbeelden waar afspraken ontbreken, niet afdoende zijn of geen recht doen aan de intentie waarmee ze gemaakt zijn. Het gaat dat om zaken als aansprakelijkheid in het kader van zorgplicht, ambulante begeleiding en leerlingstromen binnen de regio. Voor een klein schoolbestuur is de impact van elke verwijzing op bestuursniveau groot. Middelen stromen in ons geval te allen tijde weg uit de organisatie. We blijven financieel aansprakelijk zolang de leerling de basisschoolperiode doorloopt. Tegelijkertijd hebben we nauwelijks sturingsmogelijkheden om ervoor te zorgen dat deze periode van verwijzing zo kortdurend als mogelijk is. Dit is met name schrijnend omdat we in het afgelopen jaar een aantal keer geconfronteerd zijn met leerlingen die al kort na de start alsnog verwezen moesten worden door omstandigheden die volledig buiten onze invloedssfeer liggen.

We vragen met regelmaat aandacht voor dit specifieke thema en de ongewenste gevolgen van de vigerende regels en afspraken. De kleine schoolbesturen hebben eind 2017 het initiatief genomen om het gesprek te openen over de eerste trends die zich aftekenen na 3 jaar passend onderwijs in relatie tot het gekozen allocatiemodel. Binnen het SWV zijn, met de komst van het nieuwe ondersteuningsplan, de eerste tekenen zichtbaar van een verschuiving richting onderwijsinhoudelijke afspraken en meer aandacht voor solidariteit.

7.2 Huisvesting

Na de decentralisatie van het buitenonderhoud per 1 januari 2015 is een nieuwe, met name financiële, realiteit ontstaan. De forse investering om het dak te vernieuwen kwam daarmee volledig voor rekening van ons schoolbestuur. In 2017 is er door gemeente en de onderwijsbesturen gewerkt om te komen tot een Integraal Huisvesting Plan (IHP).

In dit plan is het geplande onderhoud in combinatie met het verduurzamen van vrijwel alle schoolgebouwen in Helmond voor de komende jaren is ondergebracht.

Voor de komende 5 jaren heeft de gemeente op basis van het IHP 14,2 miljoen gereserveerd. Ons bestuur zal in de eerste tranche worden meegenomen en heeft de toezegging van een substantiële bijdrage in de kosten.

Onderdeel van het IHP is ook de afspraak dat in 2018 onderzocht wordt of het voor de onderwijsbesturen opportuun is om het buitenonderhoud uit te besteden aan de afdeling Vastgoed van de gemeente en onder welke voorwaarden dan.

Vooruitlopend op dat onderzoek, mede omdat voor 2018 de dakrenovatie van start gaat, hebben wij als bestuur een dergelijke overeenkomst gesloten voor het komende jaar.

7.3 Wet- en regelgeving/cao

Wet- en regelgeving veranderen in een hoog tempo en hebben verregaande gevolgen voor onze organisatie. In veel gevallen betekent het een verschuiving van verantwoordelijkheden, en daarmee risico's, naar het individuele schoolbestuur. In sommige gevallen, zoals de WWZ, staat de inhoud van de wet op gespannen voet met de dagelijkse praktijk in het onderwijs. In het regeerakkoord is aangekondigd dat er een oplossing zal komen voor het onderwijs, vooralsnog is niet duidelijk hoe die er uit zal zien en blijven de beperkingen in volle omvang van kracht.

In 2017 is er landelijk actie gevoerd door leerkrachten voor meer salaris en vermindering van de werkdruk. De overheid heeft middelen toegezegd maar verbindt daar ook voorwaarden aan, o.a. modernisering van de arbeidsvoorwaarden tijdens de CAO onderhandelingen. Bovendien komt een deel van het toegezegde bedrag pas in 2021 richting de sector. Voor 2018 zijn er nieuwe acties aangekondigd, al dan niet in estafettevorm. Ook onze medewerkers hebben gestaakt en zullen dat mogelijk weer doen in 2018.

7.4 NT-2

We zien dat kinderen, ook na een jaar NT-2 onderwijs, veelal nog onvoldoende zijn toegerust om ons onderwijs op een goede manier te volgen. Hiervoor is in de komende jaren gerichte aandacht nodig.

In de instroom van leerlingen vanuit NT-2 zien we op dit moment nog voornamelijk kinderen met een Oost-Europese achtergrond, hun ouders zijn veelal arbeidsmigranten uit o.a. Polen, Letland en Tjechië. In de nabije toekomst zullen mogelijk ook kinderen uit landen als Syrië en Somalië in onze organisatie instromen. Naast een taalachterstand is het aannemelijk dat zij ook extra zorg nodig hebben i.v.m. het verwerken van hun traumatische ervaringen als gevolg van de situatie in hun thuisland en de vlucht ervandaan.

7.5 (regionale) samenwerking

De impact van de hierboven genoemde ontwikkelingen is groot. De verantwoordelijkheid en risico's evenzo. Om ook in de nabije toekomst een financieel

gezonde en stabiele organisatie te kunnen blijven zullen we actief op zoek gaan naar samenwerkingsvormen. Dat doen we al lokaal maar ook regionaal zijn de eerste contacten gelegd. Vooralsnog met collega-eenpitters toch is het niet ondenkbaar dat in een later stadium ook grotere besturen interessante gesprekspartners zouden kunnen zijn. Zeker als het gaat om thema's als vervangersproblematieken en ERD bijvoorbeeld. Thema's waarbij een behoorlijke schaalgrootte nodig is om tot verantwoord beleid te kunnen komen.

Financiële positie 2017

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balansen:

Vergelijkend balansoverzicht

	31-12 2017		31-12 2016	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Materiële vaste activa	208	14,4%	227	16,0%
Vorderingen	129	8,9%	129	9,0%
Liquide middelen	1.109	76,7%	1.067	75,0%
	<u>1.446</u>	<u>100,0%</u>	<u>1.423</u>	<u>100,0%</u>
Passiva				
Eigen vermogen	896	61,9%	852	59,9%
Voorzieningen	351	24,3%	348	24,4%
Kortlopende schulden	199	13,7%	223	15,7%
	<u>1.446</u>	<u>100,0%</u>	<u>1.423</u>	<u>100,0%</u>

Resultaat

Het resultaat over 2017 bedraagt € 43.514 tegenover € -52.109 over 2016.
 De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2017 <u>x € 1.000</u>	Begroting 2017 <u>x € 1.000</u>	Realisatie 2016 <u>x € 1.000</u>
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	2.196	2.051	2.093
Overige overheidsbijdragen	74	75	78
Overige baten	<u>3</u>	<u>5</u>	<u>7</u>
Totaal baten	<u>2.273</u>	<u>2.131</u>	<u>2.178</u>
Lasten			
Personele lasten	1.859	1.817	1.806
Afschrijvingen	39	50	40
Overige lasten	<u>331</u>	<u>332</u>	<u>385</u>
Totaal lasten	<u>2.229</u>	<u>2.199</u>	<u>2.231</u>
Saldo baten en lasten	<u>44</u>	<u>(68)</u>	<u>(53)</u>
Financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	-	2	1
Resultaat baten en lasten	<u><u>44</u></u>	<u><u>(66)</u></u>	<u><u>(52)</u></u>

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de stichting worden beoordeeld en gemeten.
 De kengetallen geven de toestand op 31 december weer, er is dus sprake van een momentopname.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Liquiditeit <i>(vlottende activa/kortlopende schulden)</i>	6,21	5,36
Solvabiliteit 1 <i>(eigen vermogen (excl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%)</i>	61,93	59,89
Solvabiliteit 2 <i>(eigen vermogen (incl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%)</i>	86,21	84,33
Rentabiliteit <i>(saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten * 100%)</i>	1,91	-2,39
Weerstandsvermogen <i>(eigen vermogen -/- materiële vaste activa) / totale rijksbijdragen * 100%</i>	31,32	29,88
Personele lasten / totale lasten	83,42	80,93
Materiële lasten / totale lasten	16,58	19,07
Kapitalisatiefactor <i>(balanstotaal -/- bw geb&terr) / (totaal baten + fin.baten) * 100%</i>	63,36	64,98

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

Toelichting op de (geconsolideerde) balans en winst-en-verliesrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder is het bevoegd gezag van basisschool De Goede Herder te Helmond en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van basisonderwijs in Helmond-Oost.

1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder is feitelijk gevestigd op Montgolfierstraat 71, 5703 EB te Helmond en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41088860

1.7 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.11 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.12 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.2 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De activeringsgrens is gesteld op € 500,-.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd. Indien grond gekocht is met opstellen, met de intentie de opstellen te slopen of teniet te laten gaan en vervolgens op de grond nieuwbouw te realiseren, dan maken de eventuele boekwaarde van de opstellen en de gemaakte sloopkosten deel uit van de verkrijgingsprijs van de grond.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa:

De Stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

3.6 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.8 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.9 Eigen vermogen

3.9.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.10 Voorzieningen

3.10.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

3.10.4 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 2,5% (2016: 2,5%) als disconteringsvoet gehanteerd.

3.10.5 Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

3.12 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoordt in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4. Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

4.6 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1 Marktrisico

5.1.2 Rente- en kasstroomrisico

Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (waaronder liquide middelen).

Voor vorderingen met variabele renteaftspraken loopt Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen loopt Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

B2 Balans per 31 december 2017
Na resultaatbestemming

Activa	<u>2017</u>		<u>2016</u>	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa				
Terreinen	6.440		6.720	
Inventaris en apparatuur	162.655		170.383	
Leermiddelen	<u>38.567</u>		<u>49.479</u>	
		207.662		226.582
Vlottende activa				
Vorderingen				
Ministerie van OCW	114.896		109.188	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>13.943</u>		<u>19.415</u>	
		128.839		128.603
Liquide middelen				
Tegoeden op bank- en girorekeningen	1.109.689		1.067.574	
		1.109.689		1.067.574
TOTAAL ACTIVA		<u><u>1.446.190</u></u>		<u><u>1.422.759</u></u>

Passiva	2017		2016	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Bestuursvermogen	21.051		21.051	
Algemene reserve	<u>874.515</u>		<u>831.001</u>	
		895.566		852.052
Vorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	325.857		321.961	
Overige voorzieningen	<u>25.381</u>		<u>25.736</u>	
		351.238		347.697
Kortlopende schulden				
Crediteuren	3.426		39.178	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	84.859		84.956	
Schulden terzake van pensioenen	20.743		18.232	
Overige kortlopende schulden	2.699		1.890	
Overige overlopende passiva	<u>87.659</u>		<u>78.754</u>	
		199.386		223.010
TOTAAL PASSIVA		<u>1.446.190</u>		<u>1.422.759</u>

B3 Staat van Baten en Lasten 2017

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	2.196.467	2.050.807	2.093.025
Overige overheidsbijdragen	73.500	74.700	78.182
Overige baten	2.500	5.000	7.304
Totaal baten	<u>2.272.467</u>	<u>2.130.507</u>	<u>2.178.511</u>
Lasten			
Personele lasten	1.859.318	1.816.877	1.805.810
Afschrijvingen	38.514	49.991	40.673
Huisvestingslasten	163.916	172.100	235.062
Overige lasten	103.242	102.100	88.110
Leermiddelen	63.842	58.000	61.547
Totaal lasten	<u>2.228.832</u>	<u>2.199.068</u>	<u>2.231.202</u>
Saldo baten en lasten	<u>43.635</u>	<u>(68.561)</u>	<u>(52.691)</u>
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	30	3.000	732
Financiële lasten	151	500	150
Totaal financiële baten en lasten	<u>(121)</u>	<u>2.500</u>	<u>582</u>
Resultaat baten en lasten	<u>43.514</u>	<u>(66.061)</u>	<u>(52.109)</u>

B4 Kasstroom 2017

	2017		2016	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		43.635		(52.691)
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	38.514		40.673	
Mutaties voorzieningen	<u>3.541</u>		<u>131.044</u>	
		42.055		171.717
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	(236)		4.793	
- Kortlopende schulden	<u>(23.624)</u>		<u>(3.481)</u>	
		<u>(23.860)</u>		<u>1.312</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		61.830		120.338
Ontvangen interest	30		732	
Betaalde interest	<u>(151)</u>		<u>(150)</u>	
		<u>(121)</u>		<u>582</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		61.709		120.920
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiele vaste activa	<u>(19.594)</u>		<u>(47.574)</u>	
		<u>(19.594)</u>		<u>(47.574)</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		(19.594)		(47.574)
Mutatie liquide middelen		<u>42.115</u>		<u>73.346</u>
Beginstand liquide middelen	1.067.574		994.228	
Mutatie liquide middelen	<u>42.115</u>		<u>73.346</u>	
Eindstand liquide middelen		<u>1.109.689</u>		<u>1.067.574</u>

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2017

Activa

Vaste activa

1.2 Materiële vaste activa

	31-12 2017	31-12 2016
	€	€
Terreinen	6.440	6.720
Inventaris en apparatuur	162.655	170.383
Leermiddelen	38.567	49.479
	<u>207.662</u>	<u>226.582</u>

	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Leermiddelen	Totaal
	€	€	€	€
<i>Boekwaarde</i> 31-12-2016				
Aanschafwaarde	7.000	335.104	169.792	511.896
Cumulatieve afschrijvingen	(280)	(164.721)	(120.313)	(285.314)
	<u>6.720</u>	<u>170.383</u>	<u>49.479</u>	<u>226.582</u>
<i>Mutaties</i>				
Investerings Afschrijvingen	- (280)	19.594 (27.322)	- (10.912)	19.594 (38.514)
	<u>(280)</u>	<u>(7.728)</u>	<u>(10.912)</u>	<u>(18.920)</u>
<i>Boekwaarde</i> 31-12-2017				
Aanschafwaarde	7.000	354.698	169.792	531.490
Cumulatieve afschrijvingen	(560)	(192.043)	(131.225)	(323.828)
	<u>6.440</u>	<u>162.655</u>	<u>38.567</u>	<u>207.662</u>

Afschrijvingspercentages

Terreinen	20 jaar
Inventaris en apparatuur	10-20 jaar
ICT	3-5 jaar
Leermiddelen	8 jaar

Vlottende activa	31-12 2017	31-12 2016
	€	€
1.5 Vorderingen		
Ministerie van OCW	114.896	109.188
<i>Overige vorderingen</i>		
Rabobank rente	30	731
Overige vorderingen	<u>3.543</u>	<u>-</u>
<i>Totaal overige vorderingen</i>	3.573	731
 <i>Overige overlopende activa</i>		
Loonkosten VF	-	12.678
Vooruitbetaalde kosten	8.092	6.006
Debiteuren transitoria	<u>2.278</u>	<u>-</u>
<i>Totaal overlopende activa</i>	10.370	18.684
 Totaal vorderingen	<u><u>128.839</u></u>	<u><u>128.603</u></u>
 1.7 Liquide middelen		
Tegoeden op bank- en girorekeningen	1.109.689	1.067.574
	<u><u>1.109.689</u></u>	<u><u>1.067.574</u></u>

Passiva

	31-12 2017	31-12 2016
	€	€
2.1 Eigen vermogen		
Bestuursvermogen	21.051	21.051
Algemene reserve	874.515	831.001
	<u>895.566</u>	<u>852.052</u>

	Saldo 31-12-2016	Bestemmings- resultaat	Saldo 31-12-2017
	€	€	€
Bestuursvermogen	21.051	-	21.051
Algemene reserve	831.001	43.514	874.515
Totaal Eigen vermogen	<u>852.052</u>	<u>43.514</u>	<u>895.566</u>

	31-12 2017	31-12 2016
	€	€
2.2 Voorzieningen		
Onderhoudsvoorziening	325.857	321.961
Overige voorzieningen	25.381	25.736
	<u>351.238</u>	<u>347.697</u>

	Saldo 31-12-2016	Dotatie 2017	Onttrekking 2017	Vrijval 2017	Saldo 31-12-2017
	€	€	€	€	€
Onderhoudsvoorziening	321.961	80.000	(76.104)	-	325.857
Personele voorzieningen					
Voorziening jubilea	25.736	1.746	(2.101)	-	25.381
Totaal voorzieningen	<u>347.697</u>	<u>81.746</u>	<u>(78.205)</u>	<u>-</u>	<u>351.238</u>

De onderhoudsvoorziening betreft een egalisatievoorziening gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan.

De voorziening voor Jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken gebaseerd op:

- Leefstijd per medewerker
- Gehele personeelsbestand
- Jaren dienstverband per medewerker
- Omvang dienstbetrekking
- Jubileum bij 25-jarig 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd 100%
- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet.
- Berekening tegen contante waarde
- Rekeninghoudend met een blijfkans.

	<u>< 1 jaar</u>	<u>1 jaar < > 5 jaar</u>	<u>> 5 jaar</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€	€
Onderverdeling voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	261.347	64.510	-	325.857
Personele voorzieningen				
Voorziening jubilea	-	3.671	21.710	25.381
Totaal voorzieningen	<u>261.347</u>	<u>68.181</u>	<u>21.710</u>	<u>351.238</u>

2.4 Kortlopende schulden

	<u>31-12</u>	<u>31-12</u>
	2017	2016
	€	€
Crediteuren	3.426	39.178
Belastingen en premies sociale verzekeringen	84.859	84.956
Schulden terzake van pensioenen	20.743	18.232
Overige kortlopende schulden	2.699	1.890
Overige overlopende passiva	<u>87.659</u>	<u>78.754</u>
	<u>199.386</u>	<u>223.010</u>

Specificatie overige kortlopende schulden

Netto salaris	299	1.102
Overige	<u>2.400</u>	<u>788</u>
	<u>2.699</u>	<u>1.890</u>

Specificatie overige overlopende passiva

Vakantiegeld reservering	60.127	50.659
Te betalen accountantskosten	9.027	4.719
Crediteuren transitoria	<u>18.505</u>	<u>23.376</u>
	<u>87.659</u>	<u>78.754</u>

Model G: Verantwoording subsidies OCW

Bestuur: De Goede Herder

Brinnr: 73283

G1. Verantwoording van **subsidies zonder verrekeningsclausule** (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Vrijval niet besteed in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie afgerond?
	Kenmerk	Datum									
Regeling lerarenbeurs voor scholing, zij-instroom en bewegingsonderwijs 2009-17	DL/B/110284	6-5-2009	18.819,42	0,00		0,00	18.819,42	18.819,42	0,00	0,00	ja
		totaal	<u>18.819,42</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>18.819,42</u>	<u>18.819,42</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	

G2. Verantwoording van **subsidies met verrekeningsclausule** (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b)

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar
		totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
		totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen relevante gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

B6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Hieronder vallen de dienstverlening, lease- en huurcontracten.

* Huurovereenkomst

M.i.v. 1 december 2012 is een huurovereenkomst met betrekking tot kopieerapparatuur afgesloten met de Lage Landen Vendorlease BV voor een periode van 64 maanden tegen een leasebedrag van € 679,40 excl. BTW vanaf de 5e maand. De 1e vier maanden is gratis.

Per dezelfde datum is een all-in service overeenkomst voor dezelfde periode afgesloten met Nico Berkers Kantoorefficiency. Bedrag per kwartaal is € 708,00 excl. BTW. Ook hierbij de 1e 4 maanden gratis.

* Schoonmaak

M.i.v. 15 september 2014 is voor onbepaalde tijd het reguliere schoonmaakonderhoud afgesloten met Verbeek Schoonmaakdiensten. Dagelijks en periodiek schoonmaak voor een waarde van €23.750 per jaar excl. BTW. Overige schoonmaakdiensten o.b.v. prijs per schoonmaakbeurt.

* Dienstverlening

- M.i.v. 20 november 2014 is een contract afgesloten met Zungo Pest Control BV voor een bedrag van € 617,00 per jaar voor een duur van drie jaar en wordt telkenmale stilzwijgend verlengd voor dezelfde duur.

- M.i.v. 19 april 2016 is een contract afgesloten met Ziggo voor Connect MKB Internet Pro Plus voor de duur van 3 jaar. De maandelijkse kosten hiervan betreffen €119,00 excl. BTW.

* Energielivering

- M.i.v. 1 juni 2017 is een overbruggingscontract afgesloten met Qwint energie via Kobespa energiecollectief tot en met 31 december 2018. De jaarlijkse kosten hiervan betreffen ± € 3.115,-.

B8 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2017

Baten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
3.1 (Rijks)bijdragen Ministerie van OCW			
Rijksbijdrage Ministerie van OCW	1.549.928	1.457.239	1.465.905
Rijksbijdragen MI	261.755	272.555	266.546
Rijksbijdragen P&A-beleid	201.987	195.117	196.654
Inhouding OCW voorgaande jaren	(10.693)	-	(3.692)
Overige subsidies Ministerie van OCW	73.982	47.341	73.792
Doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	119.508	78.555	93.820
Totaal (Rijks)bijdrage Ministerie van OCW	<u>2.196.467</u>	<u>2.050.807</u>	<u>2.093.025</u>
3.2 Overige overheidsbijdragen			
Gemeentelijke bijdragen	73.500	74.700	78.182
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>73.500</u>	<u>74.700</u>	<u>78.182</u>
3.5 Overige baten			
Overige	2.500	5.000	7.304
Totaal overige baten	<u>2.500</u>	<u>5.000</u>	<u>7.304</u>

Lasten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	1.853.058	1.729.907	1.770.993
Dotatie jubilea	1.746	1.912	6.964
Personeel niet in loondienst	25.001	7.500	35.394
Cursuskosten	19.801	35.000	32.668
Reis- en verblijfskosten	5.230	9.758	6.318
Kosten passend onderwijs	10.995	-	10.725
Arbodienst	8.381	9.500	8.436
Personeelskantine	3.261	3.000	3.140
Overige	28.669	20.300	17.876
	<u>1.956.142</u>	<u>1.816.877</u>	<u>1.892.514</u>
Uitkeringen vervangingsfonds (-/-)	(75.344)	-	(83.634)
Uitkeringen overige (-/-)	(21.480)	-	(3.070)
Totaal personele lasten	<u><u>1.859.318</u></u>	<u><u>1.816.877</u></u>	<u><u>1.805.810</u></u>

Specificatie Lonen en salarissen

Salariskosten	1.189.538	1.120.309	1.155.410
Dag van de leraar	5.874	5.370	5.715
Eindejaarsuitkering	75.706	70.438	72.850
Vakantieuitkering	92.086	86.205	81.892
Sociale lasten	302.410	291.864	300.115
Pensioenlasten	187.444	155.721	155.011
	<u><u>1.853.058</u></u>	<u><u>1.729.907</u></u>	<u><u>1.770.993</u></u>

Aantal fte's

OP	21,832		21,154
OOP	4,392		4,397
DIR	1,882		1,882
	<u><u>28,106</u></u>		<u><u>27,432</u></u>

4.2 Afschrijvingslasten

Terreinen	280	280	280
Inventaris en apparatuur	27.322	34.112	24.621
Leermiddelen	10.912	15.599	15.772
Totaal afschrijvingen	<u><u>38.514</u></u>	<u><u>49.991</u></u>	<u><u>40.673</u></u>

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
4.3 Huisvestingslasten			
Klein onderhoud en exploitatie	4.061	6.500	6.122
Energie en water	33.811	35.500	31.193
Schoonmaakkosten	38.846	40.500	36.775
Heffingen	4.012	3.800	3.874
Onderhoudsvoorziening dotatie / vrijval (-/-)	80.000	80.000	152.845
Tuinonderhoud	1.640	1.000	1.612
Overige huisvestingslasten	1.546	4.800	2.641
Totaal huisvestingslasten	<u>163.916</u>	<u>172.100</u>	<u>235.062</u>

4.4 Overige lasten

Administratie en beheer	28.697	37.500	36.120
Accountantskosten	9.027	5.000	7.896
Telefoon- en portokosten e.d.	2.180	2.500	2.256
Kosten bovenschools/bestuur	-	100	893
Culturele vorming	2.990	3.000	3.047
Contributies	5.812	7.500	6.092
Medezeggenschapsraad	203	500	402
Verzekeringen	2.619	2.500	2.393
Overige instellingslasten	51.714	43.500	29.011
Totaal overige instellingslasten	<u>103.242</u>	<u>102.100</u>	<u>88.110</u>

Accountants honoraria

Controle van de jaarrekening boekjaar	9.027		7.865
Controle van de jaarrekening voorgaand boekjaar	-		31
	<u>9.027</u>		<u>7.896</u>

4.4 Leermiddelen

Inventaris en apparatuur	1.846	1.000	1.581
Leermiddelen	61.996	57.000	59.966
Totaal leermiddelen	<u>63.842</u>	<u>58.000</u>	<u>61.547</u>

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
5. Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	30	3.000	732
Financiële lasten			
Rentelasten	151	500	150
Totaal financiële baten en lasten	<u>(121)</u>	<u>2.500</u>	<u>582</u>

WNT Topfunctionarissen

Bestuur: 73283

Leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking																				
Volgnummer	Dienstbetrekking	Aanhef	Voorletters	Tussenvoegsel	Achternaam	Gewezen topfunctionaris	Functie(s)	Aanvang functie	Einde functie	Taakomvang (fte)	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	Beloning betaalbaar op termijn	Subtotaal bezoldiging	Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	Totale bezoldiging	Afwijkend WNT-maximum	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	Motivering overschrijding bezoldigingsmaximum	Toelichting overschrijding bezoldigingsmaximum	
1 ja	Mw.	I.M.C.			Schrama-van Doorne	nee	Directeur	1-1-2017	31-12-2017		1 €	75.400 €	11.513 €	86.913	0 €	86.913	€	107.000	niet van toepassing	

Aanvang functie vorig verslagjaar	Einde functie vorig verslagjaar	Taakomvang (fte) vorig verslagjaar	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen in vorig verslagjaar	Beloning betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Onverschuldigd betaald deel uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband, betaald in het verslagjaar	Individueel toepasselijk maximum uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	(Voorgaande) functies	Jaar einde dienstverband	Motivering overschrijding uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Toelichting overschrijding uitkeringen wegens beëindiging dienstverband
1-1-2016	31-12-2016	1 €	73.288 €	9.390 €	82.678					Directeur				

Leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking																										
Volgnummer	Aanhef	Voorletters	Tussenvoegsel	Achternaam	Functie(s)	Aanvang functie in het verslagjaar	Einde functie in het verslagjaar	Maanden in verslagjaar	Aanvang functie vorig verslagjaar	Einde functie vorig verslagjaar	Maanden vorig verslagjaar	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum in verslagjaar	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum vorig verslagjaar	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum gehele tijdvak 1 t/m 12 maanden	Maximum uurtarief in verslagjaar	Werkelijk uurtarief in verslagjaar voldoet aan maximum	Werkelijk uurtarief in verslagjaar indien hoger	Maximum uurtarief vorig verslagjaar	Werkelijk uurtarief vorig verslagjaar voldoet aan maximum	Werkelijk uurtarief in vorig verslagjaar indien hoger	Uitgekeerde bezoldiging in verslagjaar	Uitgekeerde bezoldiging in vorig verslagjaar	Uitgekeerde bezoldiging gehele tijdvak 1 t/m 12 maanden	Onverschuldigd betaald bedrag	Totaal bezoldiging exclusief BTW	Toelichting overschrijding bezoldigingsmaximum

Toezichhoudend topfunctionarissen																	
Volgnummer	Dienstbetrekking	Aanhef	Voorletters	Tussenvoegsel	Achternaam	Functie-categorie	Aanvang functie	Einde functie	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	Beloning betaalbaar op termijn	Subtotaal bezoldiging	Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	Totale bezoldiging	Afwijkend WNT-maximum	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	Motivering overschrijding bezoldigingsmaximum	Toelichting overschrijding bezoldigingsmaximum
1 ja	Dhr.	W.H.P.M.		de	Groot	Voorzitter	1-jan-17	31-dec-17			€	16.050	niet van toepassing				
2 ja	Mw.	T.			Jonkers	Lid	1-jan-17	31-dec-17			€	10.700	niet van toepassing				
3 ja	Dhr.	B.			Haacke	Lid	1-jan-17	31-dec-17			€	10.700	niet van toepassing				
4 ja	Dhr.	P.		van	Summeren	Lid	1-jan-17	31-dec-17			€	10.700	niet van toepassing				
5 ja	Dhr.	P.H.M.			Haans	Lid	1-jan-17	31-jul-17			€	6.242	niet van toepassing				
6 ja	Dhr.	P.P.H.			Meulendijks	Lid	1-jan-17	31-jul-17			€	6.242	niet van toepassing				
7 nee	Dhr.	T.H.K.			Ernens	Lid					€	-	niet van toepassing				

Aanvang functie vorig verslagjaar	Einde functie vorig verslagjaar	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen in vorig verslagjaar	Beloning betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Onverschuldigd betaald deel uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband, betaald in het verslagjaar	Individueel toepasselijk maximum uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	(Voorgaande) functies	Jaar einde dienstverband	Motivering overschrijding uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Toelichting overschrijding uitkeringen wegens beëindiging dienstverband
1-jan-16	31-dec-16									Voorzitter			
1-jan-16	31-dec-16									Lid			
11-apr-16	31-dec-16									Lid			
7-mrt-16	31-dec-16									Lid			
1-jan-16	31-dec-16									Lid			
1-jan-16	31-dec-16									Lid			
1-jan-16	31-dec-16									Lid			

Toelichtingen op de bezoldiging van topfunctionarissen

V1711764_20180327170421_PO-VO_ow-rpt-jaarrekening-po_vo-2017-20180221.xbrl 01-01-2017 t/m

EUR Bedragen: x 1 31-12-2017 Enkelvoudig Realisatie

Complexiteitspunten	
Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	2
Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	1
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	1
Totaal aantal complexiteitspunten	4
Bezoldigingsklasse	A
Bezoldigingsmaximum	€ 107.000
Afwijkende bezoldigingsklasse	
Afwijkend bezoldigingsmaximum	
Toelichting op de WNT	

(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten

De verdeling van het exploitatiesaldo over 2017 is vooruitlopend op de goedkeuring door het bestuur al in deze jaarrekening verwerkt.

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het resultaat ad. € 43.514 over 2017 toegevoegd aan de algemene reserve.

Algemene reserve	€
	<u>43.514</u>
	<u><u>43.514</u></u>

E Overzicht verbonden partijen

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *
SWV Helmond - Peelland PO	Stichting	Helmond	4

* Code activiteiten:

1. contractonderwijs
2. contractonderzoek
3. onroerende zaken
4. overige

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
R.K. Stichting De Goede Herder
Montgolfierstraat 71
5703 EB HELMOND

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van R.K. Stichting De Goede Herder te HELMOND gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van R.K. Stichting De Goede Herder op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2017;
- (2) de staat van baten en lasten over 2017; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van R.K. Stichting De Goede Herder, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 27 juni 2018
Wijs Accountants

Was getekend: M.M.P.G van Os MSc RA

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093

mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres

Bogert 16

5612 LZ Eindhoven

Maarsse

Bisonspoor 7023

3605 LT Maarsse

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33

KVK 58941487

BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

D1 Gegevens rechtspersoon per 31-12-2017

*	Bestuursnummer	73283
*	Naam en adres van de instelling	Stichting Katholiek Basisonderwijs De Goede Herder Montgolfierstraat 71 5703 EB Helmond
*	Telefoonnummer	0492-599745
*	Faxnummer	0492-599746
*	E-mailadres	info@bs-goedeherder.nl
*	Internetsite	www.bs-goedeherder.nl
*	Contactpersoon jaarverslag	Stichting ONS Onderwijsbureau, dhr E.V. Cools
*	AK-nummer	401
*	Telefoonnummer contactpersoon	045-8504760
*	E-mailadres contactpersoon	e.cools@onsonderwijsbureau.nl
*	Brin-nummer + NAW gegevens school	
	09PD	De Goede Herder